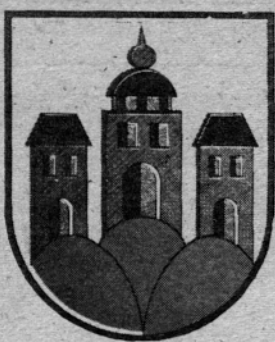

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Savinjske

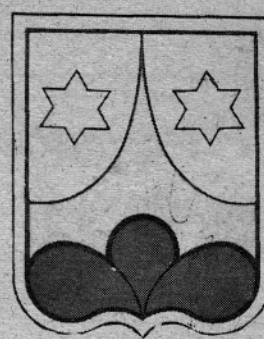
Leto XXI
Številka 7
Julij 1989

Cena 4.000 din

NOVICE

Glasilo Socialistične zveze
delovnega ljudstva
občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

Prvi dve prireditvi
sta za nami

Turistična sezona se je pričela in z njo tudi številne turistične prireditve, ki vsako leto privabijo vse več obiskovalcev. Seveda je še mnogo presodaj, da bi tudi s te strani ocenjevali turistično dogajanje v naši dolini, vendar pa smo lahko za začetek več kot zadovoljni.

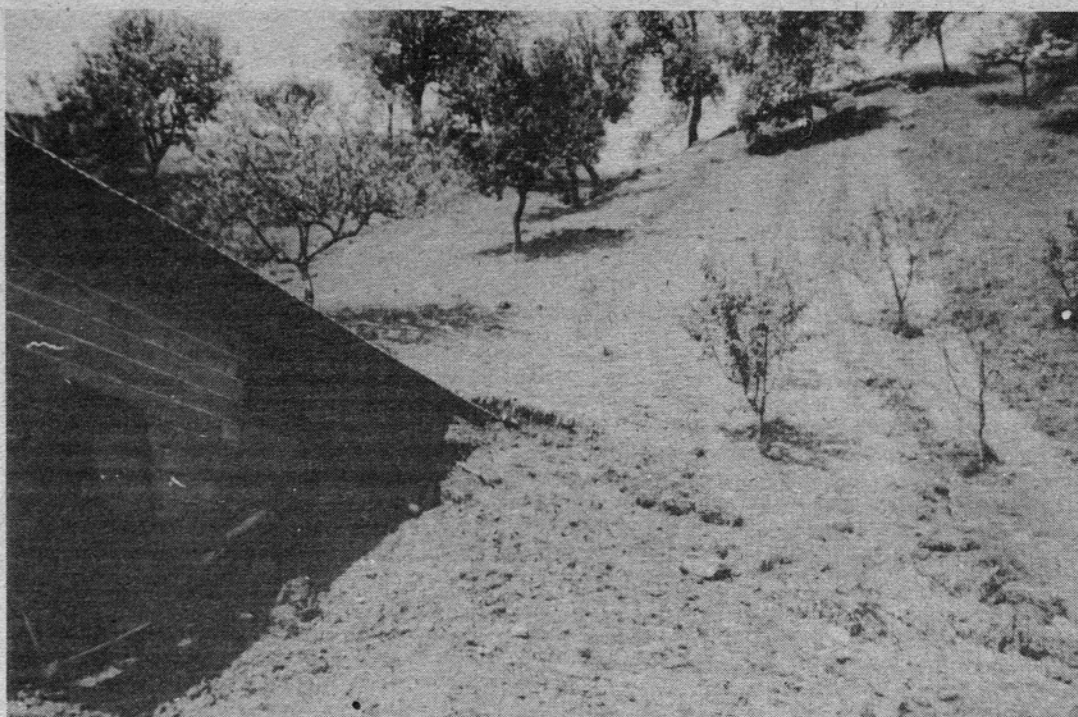
Prvi dve prireditvi Vaška olimpiada in Čebelarški praznik sta pod streho in sicer z visoko oceno. Mozirska turistična prireditev je sicer letos odpadla, vendar jo menda mislijo organizirati septembra meseca.

Prav veseli smo, da sta prireditvi Rečičanom in Gornjegrajcem tako lepo uspeli. Tudi zaradi tega, ker so novinarji še pred nekaj leti hudo skritizirali eno od teh dveh prireditev. Turistični delavci, ki svoje delo opravljajo prostovoljno in brezplačno in zato, da bi obogatili svoj kraj, so bili seveda prizadeti zaradi negativne kritike. Res pa je, da je bila najbrž kritika potrebna, saj je tudi zaradi tega nastala res lepa in

uspešna turistična prireditev, na katero so lahko ponosni in daje možnosti še za izpopolnjevanje in še boljše kvaliteto. Posebej pohvalno je, da organizatorji obeh prireditev iščejo novosti v bogati kulturni dediščini svojih krajev in tako zopet oživljajo nekatera že skoraj pozabljena opravila in navade. In še nekaj je pomembnega. Med organizatorji je vedno več mladih, kar je porok, da bosta prireditvi še pridobivali na kvaliteto.

Pred nami sta še Flosarski bal in Lučki dan. Upajmo, da bomo tudi s teh dveh prireditev lahko pisali o novostih, dobri organizaciji in seveda tudi o številnih obiskovalcih. Saj navsezadnje je zelo pomemben tudi finančni iztržek turistične prireditve. Turistična društva pa tudi druga društva, ki sodelujejo pri organizaciji prireditve, vse leto živijo od denarja, ki ga vrže takšna turistična prireditev. Verjemite, da sploh ne gre za kakšno majhno denarje.

RAJKO PINTAR

Juljska neurja so tudi v naši občini povzročila kar precejšnjo škodo. Voda je zelo poškodovala številne gozdne ceste, ponekod pa so se utrgali tudi plazovi. Gozdarji ocenjujejo, da znaša škoda na njihovih cestah preko 200 starih milijard dinarjev. Najhuje pa je bilo pri Pečnikovih na Ljubnem, kjer se je za hišo utrgal plaz in pridrsel v hišo. Izredno srečo je imela gospodinja, ki je samo minuto prej bila na vrhu predela, kjer se je utrgal plaz in bi jo le-ta torej potegnil s seboj. Pri odpravljanju posledic tega plazu so se izredno izkazali ljubenski gasilci, ki so že istega dne izčrpali in spravili stran velike količine blata.

Slavje treh občin na Lipi

Osrednja proslava ob Dnevu vstaje slovenskega naroda v naši občini je bila na Lipi v KS Šmartno ob Dreti, kjer se vsako leto srečajo občani treh občin: mozirske, žalske in kamniške. Lepo število ljudi se je zbralo na mestu, kjer so med drugo svetovno vojno potekale pomembne partizanske kurirske poti in kjer so se srečevali partizani iz Spodnje in Zgornje

Savinjske doline.

Značilnost te prireditve je, da jo vsako leto organizira drug kraj, proslava in srečanje pa je vedno na istem mestu. Lani so bili organizatorji borci iz Šmartnega ob Dreti, letos so bili to prebivalci iz KS Vransko, naslednje leto pa bo ta naloga doletela Motničane iz kamniške občine.

Letos je bil slavnostni govornik predsednik Skupščine občine Žalec Luka Semprimožnik, ki je v svojem govoru poudaril usodnost tistih težkih časov. Posebej pa se je dotaknil tudi gospodarskega sodelovanja mozirske in žalske občine, ki je dobro, bilo bi lahko seveda še mnogo boljše in sicer še posebej na področju turizma, če bi povezali lepote Zgornje Savinjske doline s kapitalom, s katerim razpolagajo Spodnjesavinjčani.

Po kratki a prisrčni proslavi so

številni obiskovalci ostali še na družabnem srečanju. R. P.

Hrup je v
dovoljenih
mejah

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je sprejel odlok o maksimalno dovoljenih ravneh hrupa za posamezna območja. S tem odlokom so bile določene normativne vrednosti maksimalno dovoljenih ravni hrupa in kritične ravni hrupa.

Pred dnevi so izmerili vrednosti hrupa tudi v okolici Glina v Nazarjah, ki je prav gotovo delovna organizacija z najbolj glasno proizvodnjo v naši občini. Meritve pa so pokazale, da obremenitve s hrupom v neposredni okolici Glina nikjer ne dosegajo maksimalne ali kritične ravni hrupa.

Kmalu nove kolektivne pogodbe

Člani sindikata delavcev, zaposlenih pri samostojnih obrtnikih, so imeli v juliju že svojo šesto sejo. Največ so govorili o vsebini nove kolektivne pogodbe, še posebej pa o tistem njenem delu, ki govori o nagrajevanju oziroma o osebnih dohodkih. Dogovorili so se, da bodo delavci dobili kolektivne pogodbe v mesecu juliju na dom, v treh mesecih pa morajo biti podpisane nove kolektivne pogodbe. Izvršni odbor sindikata delavcev zaposlenih pri samostojnih obrtnikih zahteva, da inšpekcijske službe opravljajo nadzor nad upoštevanjem in izvajanjem kolektivne pogodbe. Inšpekcijske službe naj bi se tudi posluževale možnosti prepovedi zaposlovanja v tistih obratovalnicah, v katerih obrtniki svojim delavcem ne zagotavljajo socialne varnosti. Zahtevali so še, da bi bi-

la pri podpisovanju pogodbe na Upravi za družbene prihodke pri

SO Mozirje prisotna tako delavec kot obrtnik. R. P.

SN objavljajo

Pričel se je boj za kupce

Vedno več je zasebnih trgovin

Pitne vode je zaenkrat še dovolj
Kakšna preskrba se nam obetaV gozdarstvu se uveljavljajo tržni odnosi
Intervju z direktorjem GG NazarjeNa Brdu pijejo vodo iz leta 1991
Veliko pred rokom končana akcijaObnova nazarskega gradu
Graščina že dobiva novo podoboKar pet državnih reprezentantov
Lepi uspehi gornjegrajskih lokostrelcevNaši fantje na Kreti
Nekatera nova dognanja

Str.

1

2

3

4

5

7

8

»Ne bi smeli biti pesimisti«

DUŠAN ŠINIGOJ — predsednik IS SR Slovenije

Predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj je v posebni izjavi za Savinjske novice takole ocenil svoj obisk v mozirski občini: »Srečanje z gospodarstveniki iz mozirske občine me je prijetno presenetilo. Iz pogovora z njimi sem razbral, da nihče od njih ne čaka križemrok in da se pospešeno pripravljajo na nove razmere v gospodarstvu, ki že prihajajo. Vidi se, da vsi razmišljajo o svojem položaju v luči nove zakonodaje. Naša edina možnost za izhod iz krize je izvoz. V mozirski občini so delovne organizacije na tem področju veliko naredile. Pri tem mi je posebej ostal v spominu primer Elkroja, ki kar 95 odstotkov svoje proizvodnje izvozi na konvertibilno tržišče.

V Logarski dolini smo se pogovarjali predvsem o možnostih razvoja turizma. Rad bi dejal, da ne bi smeli biti pesimisti. Logarska dolina je vaša velika rezerva, ki jo boste izkoristili, če ne prej pa takrat, ko bo to nujno potrebno. Seveda pa bo do takrat treba razčistiti predvsem probleme okoliščine prostora. Treba bo najti pametno mejo in sicer takšno, da bo zavarovana krajina in da bo tudi razvoj turizma in Logarske doline mogoč.

R. P.

Slovenija
Moja dežela.

Pitne vode je zaenkrat še dovolj

Preskrba z zdravno pitno vodo vse bolj stopa v ospredje našega vsakdanjika. Kakšno je stanje danes, se počasi pa vendarle pričujemo zavedati, že kar grozljiva pa je misel na prihodnost. Na vso srečo je v Zgornji Savinjski dolini dobre vode še vedno dovolj in celo preveč, tudi preskrba z njo je več ali manj zadovoljivo urejena, čeprav upravljanje z vodovodnimi omrežji in vzdrževanje na občinski ravni ni enotno. V zgornjem delu doline so vodovodi v upravljanju krajevnih skupnosti, nekaj je tudi manjših po zaselkih in podobno, precejšen del spodnjega dela pa z bogatim virom oskrbuje vodovodni sistem Letošč. Da je oskrba z vodo zares zadovoljiva, imajo zasluge krajin na posameznih področjih, saj so v zadnjih letih v programe krajevnih skupnosti praviloma zapisovali izgradnje in obnove vodovodov. Znatno vir sredstev za ta pomembna dela je pomenil samoprispevek, o prispevku krajanov v najrazličnejših oblikah pa tako ne kaže preveč razpredati. Seveda ni odveč bojazen pred zastrupljanjem in onesnaževanjem, česar v milejših oblikah že doslej ni manjkalo, povzročitelji so gnojilna in travniški in njivah, še bolj pa delimo grozijo umetna gnojila (domače proizvodnje praviloma visoko radioaktivna), ki sicer ne učinkujejo trenutno, vendar...

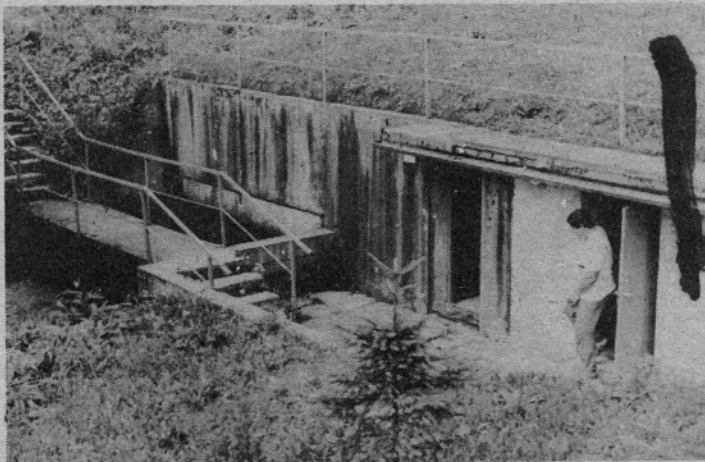
Vrmino se k trenutnemu stanju oskrbe z vodo v spodnjem delu doline. Za to področje so že pred dvema desetletjema ugotovili, da je oskrba s pitno vodo kritična, da jo izboljšajo, pa so pričeli razmišljati leta 1971. Za pospešeno stanovanjsko in industrijsko izgradnjo vodna zajetja v Lokah in v Kokarjah niso več zadoščala, največja dela pa so opravili v letih 1974—1976. Odkrili so namreč bogat vir Letošča pod ogromnim pobočjem Menine in malo pred Bočno. Vir so temeljito opazovali štiri leta in ugotovili, da bi njegovo

zajetje zagotovilo dolgoročno preskrbo s pitno vodo za velik del doline. Odločitev je bila pravilna in razumna. Izvir Letošč daje preko 50 litrov vode na sekundo, voda iz nedrži Menine je čista, zdrava in kakovostna, pomembno je, da so zajeti izviri, torej voda nima stika s površino, do okužbe ni prišlo še nikoli, oskrbo dnevno kontrolirajo, pretok pa tudi v najhujših sušnih obdobjih ni bil kritičen.

Vodovodno omrežje Letošč napaja naselja v krajevnih skupnostih Smartno ob Dreti, lep del Rečice, Nazarje in Mozirje z industrijo vred. Nanj je priključenih več kot 1.000 gospodinjstev, viški vode pa bi bili zares veliki, če na vodovod ne bi bila priključena industrija. Razmerje porabe med gospodinjstvi in industrijo je namreč 1:3. Primarnega voda je kakšnih deset kilometrov, cevi v sekundarnem razvodu pa dosegajo dolžino dodatnih 20 kilometrov.

Zlasti pomembno je torej, da vir zadošča tudi za povečano porabo v veliko naslednjih letih, tudi ob pospešeni stanovanjski in industrijski izgradnji. Individualna poraba je v povprečju 14 kubičnih metrov vode mesečno, resnici na ljubo pa je cena za kubični meter resnično nizka, prenizka, če govorimo o življenjsko pomembni zdravi pitni vodi. Kubični meter za gospodinjstvo velja 1.330 dinarjev, za gospodarstvo 2.930, pa še to so s 1. julijem bistveno povečane cene. To komajda zadošča za enostavno reprodukcijo in o razširjeni ob tem lahko samo plažno razmišljajo, čeprav je nekaj naložb še kako potrebnih. Prav tako niso odveč razmišljanja, da bi oskrbo z zdravno pitno vodo v občini spravili pod eno streho. Razlogi so jasni. Boljša bi bila prepotrebna kontrola, lažje vzdrževanje in odpravljanje okvar. Upravljanje z omrežjem je enotno samo na sistemu Letošč, za katerega skrbi moziška Komunala.

J. P.

Izvir Letošč daje preko 50 litrov vode na sekundo

O krvodajalstvu

Občinski odbor Rdečega križa Mozirje je organiziral redno krvodajalsko akcijo 15. in 16. junija v Nazarjih in na Ljubnem ob Savinji. Uspeh te akcije je bil izreden, saj je darovalo kri kar 90 krvodajalcev več kot lani ob redni akciji v avgustu. Z veseljem ugotavljamo, da je kar 32% vseh krvodajalcev mlajših od 27. let. Med krvodajalci pa imamo veliko tudi takih, ki so darovali kri nad 20 krat.

Poleg te akcije bomo imeli še eno redno akcijo v Lučah v mesecu oktobru. V kolikor pa se bo pojavilo pomanjkanje krvi, bomo organizirali še izredno krvodajalsko akcijo v novembru ali decembru. V občini Mozirje imamo registriranih preko 1300 krvodajalcev.

Krvodajalstvo predstavlja v naši republiki eno najbolj razvitih oblik solidarnosti in je odraz humanih odnosov med ljudmi. Na tej osnovi smo lahko zagotovili

tudi kvalitetnejše zdravstveno varstvo. Letno daruje v Sloveniji nad 100.000 občanov svojo kri; tako se zbere preko 44.000 litrov krvi. Ti rezultati so nam lahko v veselje in ponos, saj pričajo o izjemnem posluhu posameznikov, ki so s svojimi dejanji omogočili, da so zdravstveni delavci rešili mnogo življenj, da številni bolniki ozdravijo in se ponovno vključijo v delo. Enkratna človeška solidarnost in — česar ne moremo prezreti — dragocen prihranek družbenih sredstev, ki jih še kako potrebujemo.

Prav je, da krvodajalce in vse občane seznanimo tudi o porabi darovane krvi.

Da je krvodajalstvo v občini tako uspešno, gre posebna zahvala tudi delovnim organizacijam, ki imajo izredno razumevanje do te humane dejavnosti.

M. J.

O davčni politiki v lanskem letu

Izvajanje davčne politike sodi med občani med tista področja, ki so predmet najpogostejših razprav in komentarjev, saj neposredno segajo v njihov žep. Zaradi že dalj časa trajajoče gospodarske in politične krize bo davčna politika še vedno najpogostejša tema razgovorov med davčnimi zavezanci.

Da bi občani ločili in imeli razčiščen pregled med davki in drugimi prispevki, ki jih Uprava za družbene prihodke (op.: v nadaljevanju UDP) obračunava in pobira za socialno, zdravstveno in drugo varnost občanov, v tabeli navajamo procentualno razmejitev za leto 1988 v primerjavi z letom 1987:

OBVEZNOSTI	1987	%	1988	%	INDEKS
					88/87
— vsi občinski davki	426.713	16,4	1.051.290	14,9	246
— republiški in zvezni PD	570.786	21,9	1.690.176	23,9	296
— prispevki	1.611.736	61,7	4.323.810	61,2	268
Skupaj:	2.609.235	100,0	7.065.276	100,0	270

Iz razpredelnice je razviden relativno majhen odstotek izvirnih občinskih davkov (14,9%), medtem ko se zaradi pogostih sprememb zveznega oz. republiškega zakona o prometnem davku krčijo občinski prometni davki in se prenašajo na republiko oz. zvezno pristojnost.

Udeležba davkov v proračunskih sredstvih (v 000 din):

	1987	1988	INDEKS
			88/87
— proračunska sredstva	1.260.827	2.926.097	232
— davek iz kmetijske dejavnosti	3,5%	3,0%	89
— davek iz obrtne dejav.	22,6%	23,3%	103
— vsi davki v %	28%	33,5%	120

Povečan procent udeležbe davkov v proračunskih sredstvih v primerjavi z letom 1987 ne izvira iz naslova kmetijske oz. obrtne dejavnosti temveč iz naslova davkov na dediščine in darila (povečano število obravnavanih zadev v primerjavi z letom 1987 za 32), davka na promet nepremičnin (povečano število sklenjenih pogodb za 29) ter deloma davka od premoženja, pri katerem se je ena od bistvenih postavk pri odmeri davka (op.: poprečna gradbena cena m² koristne stanovanjske površine) v primerjavi z letom 1987 povišala z indeksom 307.

Delavci UDP se pri svojem delu neposredno srečujemo z nekaterimi objektivnimi in subjektivnimi vzroki, ki vplivajo na učinkovitost dela oziroma ekonomičnost odmere posameznih vrst davkov:

- Objektivni vzroki so predvsem v nedorečenem informacijskem sistemu med davčnimi subjekti (zasebni in družbeni), kar onemogoča verizno in tekoče spremljanje poslovanja davčnih zavezancev. Le-tem, predvsem pa zavezancem davka iz gospodarskih dejavnosti, je zato omogočeno, da obstoječe razmere koristijo sebi v prid ali pa jih družbeni sektor pogosto uporablja v škodo zavezancev. Iz tega sledi, da je na inšpekciji družbenih prihodkov največja in najodgovornejša moralna ter strokovna naloga, ugotoviti dejansko stanje za pravilno ocenitev in realizacijo odmere posamezne vrste davka. V kolikor bi bili tudi pogoji poslovanja enaki za družbeni in zasebni sektor, bi bilo nedorečenosti v tej zvezi bistveno manj.
- Iz izdelanega celovitega poročila o izvajanju davčne politike v občini Mozirje v letu 1988, ki je bilo obravnavano na Izvršnem svetu in na zasedanju zborov skupščine, zahtevata odmera davka iz

kmetijske dejavnosti in davka od skupnega dohodka dodatno očno s stališča ekonomske upravičenosti same odmere. Iz poročila odmere davka iz kmetijske dejavnosti je razvidno, da je preko 50% zavezancev oproščenih plačila davka na podlagi zakonskih določil oz. določil (olajšav) iz občinskega odloka. Pavšalna analiza izkazuje, da je odmera samega davka iz kmetijstva neekonomična, saj odpade neposredno na davek le 6%, medtem ko ostalo obremenitev predstavljajo prispevki, ki jih plačujejo zavezanci, UDP pa jih obračunava in pobira. Dogovorjena provizija, ki jih posamezne skupnosti in SIS plačujejo UDP na podlagi sklenjenih sporazumov, postopoma ne pokriva vseh stroškov odmere in drugih spremljajočih stroškov.

Ker se povišuje znesek neobdavčljivega dela, zvišujejo cenzusi progresivne lestvice za določitev stopenj in obstajajo nejasnosti medsebojnega informiranja vseh davčnih subjektov, izgublja svoj prvotni pomen tudi davek od skupnega dohodka občanov. UDP bo skupaj z Izvršnim svetom Skupščine občine proučila vse okoliščine iz svoje pristojnosti za argumentirano ocenitev vsebine tega davka ter ugotovitve posredovala Izvršnemu svetu SR Slovenije.

UDP je v preteklem letu izdelala aneks k davčnemu poročilu za leto 1987 s ciljem osvetliti družbeno-ekonomsko ozadje rezultatov poslovanja davčnih zavezancev in njihovo posredno (ali neposredno) refleksijo na vsa področja družbenega dogajanja (gospodarstvo, družbene dejavnosti...). Ker je v letu 1988 prišlo do sprememb zakona o davkih občanov in so se poslabšali družbeno-ekonomski odnosi, ugotovitve iz aneksa niso služile za neposredno uporabo. Z zakonskimi spremembami se je sicer močno razširil obseg davčnih olajšav, kar posledično zahteva na UDP vzpostavitev novih evidenc. Obseg del in nalog se je povečal tudi zaradi zakonskih sprememb izven področja naše pristojnosti (Zakon o stavbnih zemljiščih, Zakon o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti itd.).

Dela in naloge si poskušamo racionalizirati s postopno uvedbo računalniških obdelav na posameznih področjih. Tako smo v letu 1988 prvič samostojno opravili odmero davka iz kmetijstva, izračun in izpis odločb za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, odmero davka od stavb, na področju davčne realizacije (seznam akontacij, izpis položnic, izpis obrazca A-3 ...) ter na področju prometnih davkov (obremenitve TPD za avtoprevoznike, gostilne...).

Sistematično in strokovno delo delavcev UDP sodi med tista opravila, katera se neposredno nanašajo na odnos zavezancev do upravnega organa. Na podlagi analize o kriterijih števila zaposlenih, ki je bila izdelana s strani vodilnih delavcev UDP z območja širše celjske regije, je bila za UDP ugotovljena nezadostna zasedenost del in nalog na najvišjih mestih (referat za odmero davka in prispevkov od obrti ter davčne inšpekcije). Na podlagi argumentov bomo v naslednjem obdobju poskušali izpolniti omenjeno kadrovsko vrzel.

Vsi delavci UDP si bomo kljub naštetim objektivnim in subjektivnim težavam osebno prizadevali realizirati vse z zakonom predpisane delovne obveznosti ter ostale naloge, ki nam jih bosta naložila Izvršni svet in Skupščina občine s ciljem kontinuiranega izvajanja davčne politike oz. hitrejšega razvoja na vseh področjih, ki jih z našimi ukrepi lahko pospešimo.

Zavezance davka iz kmetijske dejavnosti še obveščamo, da bomo zaradi sprememb višin zavarovalnih osnov za zavarovance — kmete, ki se jim ne ugotavlja osebni dohodek (Ur. l. SRS, št. 21/89 in 22/89), primorani izdati odločbe na davek iz kmetijske dejavnosti predvidoma skupaj s IV. akontacijo. Zamik opravičujemo tudi z dejstvom, da se bodo višine zavarovalnih osnov spremenile še enkrat, in sicer v zadnjem tromesečju, o čemer nas je z dopisom seznanila Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

Do izdaje odmerne odločbe bomo davke in prispevke obračunavali akontacijsko.

Brane Strojansk
Direktor UDP SO Mozirje

Republiška konferenca SZDL Slovenije je na 5. seji, 27. junija 1989 obravnavala in sprejela naslednje besedilo:

TEMELJNA LISTINA SLOVENIJE 1989

Slovenci, Italijani, Madžari in drugi državljani Socialistične republike Slovenije, podpisniki te listine, izjavljamo in sporočamo, da:

1. Hočemo živeti v demokratični državi suverena slovenskega naroda in vseh državljanov Slovenije, utemeljeni na človekovih pravicah in državljanskih svoboščinah. V njej si zagotovimo: vladavino dela, prava in samostojnost civilne družbe; svobodno združevanje in politični pluralizem; demokratične volitve; enakopravnost vseh manjšin; svobodo vseh oblik z naravnimi omejitvami uravnovešenega gospodarskega razvoja; povezanost z Evropo in s svetom.

2. Živeli bomo samo v taki Jugoslaviji, v kateri bo zagotovljena suverenost ter trajna in neodtujljiva pravica do samoodločbe narodov, enakopravnost vseh narodnosti in manjšin, ki bo spoštovala in varovala različnost vseh, kjer bomo življenjsko pomembne skupne zadeve urejali po načelu soglasja, in samo v takem samoupravnem socializmu, kjer bodo zahteve te listine v celoti upoštevane.

3. Nočemo živeti v takšni državni skupnosti, kjer ni zagotovljeno spoštovanje ustave in zakonov in s tem človekovih in narodnostnih pravic, kjer bi bili podvrženi političnemu monopolu ali nacionalni nadvladi, gospodarskemu izkoriščanju ali drugim vsiljenim oblikam političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

S svojimi podpisi se predlagatelji in podpisniki te listine zavezujejo, da bomo vztrajali pri njenih načelih. Obvezujemo vse v Socialistični republiki Sloveniji, ki jim je podeljena legalna moč, da pri ustavnih reformah ter pri vsem političnem delovanju v Sloveniji in v SFR Jugoslaviji uveljavijo to skupno ljudsko voljo.

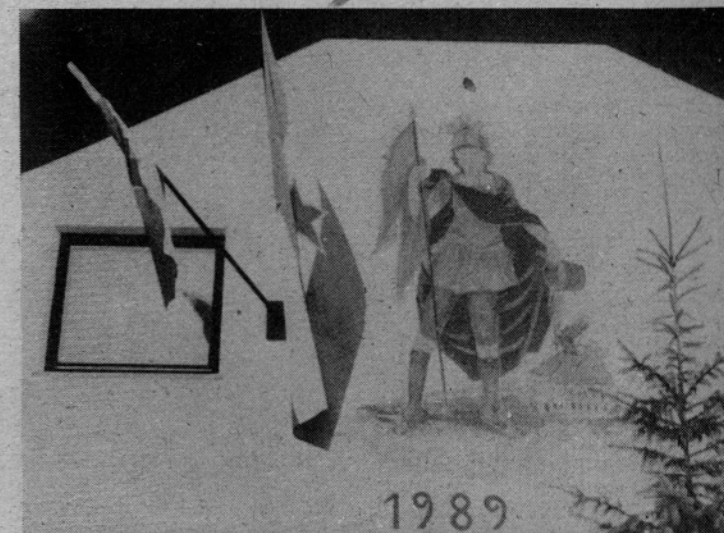
Ljubljana, 27. junij 1989

V teh dneh pa tja do konca letošnjega leta bodo državljani naše republike imeli možnost podpisovati Temeljno listino Slovenije 1989, ki jo je v podpisovanje ponudila RK SZDL Slovenije. S podpisom Temeljne listine Slovenije 1989 ljudje izražajo in zahtevajo izvajanje takšne politike, ki odločno nasprotuje vsakršnemu podrejanju in poskusom nadvlade ter se zavzema za demokratično, sodobno, v svet odprto Jugoslavijo, v kateri bodo enakopravni vsi narodi in narodnosti, jeziki in kulture in v kateri bodo imele domovinsko pravico vse pozitivne civilizacijske vrednote človeštva.

Podpisovanje je organizirano tudi v naši občini, kljub temu pa veliko ljudi zanima, kje je možno podpisati ta dokument. Temeljno listino Slovenije 1989 lahko podpišete v svoji delovni organizaciji, lahko pa tudi na poštah in bankah v vseh krajih naše občine. V avgustu pa bo podpisovanje organizirano tudi na krajevnih uradih. Lahko pa se poslužite podpisovanja preko Savinjskih novic, zato smo tudi natisnili Temeljno listino Slovenije 1989. Če se boste poslužili takega načina, izpolnite in izrežite natisnjen obrazec in ga pošljite na naslov OK SZDL Mozirje.

Temeljna listina Slovenije 1989		
Priimek in ime	Naslov	Podpis
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

O gasilcih pišemo v tej številki SN veliko. Eden izmed razlogov je tudi ta, da se s svojim delom in uspehi niso izneverili izročilu in poslanstvu svoje organizacije, še manj sebi samim, prav tako ne zaupanju družbe, pa nemara svojemu zaščitniku sv. Florjanu tudi ne. Lahko je ponosen nanje, znajo pa se mu tudi oddolžiti. Člani GD Gorica ob Dreti so poskrbeli za njegovo znano podobo na pročelju svojega prenovljenega doma, nazarski gasilci pa so ga v drugačni podobi postavili pred svoj dom.

IS o lovstvu in ribištvu

Izvršni svet Skupščine občine Mozirje je konec junija letos obravnaval kvalitetni in celoviti informaciji o uresničevanju lovsko gospodarskih načrtov za leto 1988 in plan za leto 1989 ter o ribiško gojitvenih delih v preteklem letu in plan za letošnje leto.

Ceprav nam je dejavnost lova in ribolova blizu glede na okolje v katerem živimo, so vendarle nad vse zanimivi nekateri skupni podatki, zbrani od vseh lovskih in obeh ribiških družin.

V letu 1988 je bilo odstreljenih 837 komadov srnjadi, 132 gamsov, 39 divjih prašičev, 41 jelenov, 8 muflonov, 71 lisic in 2 ruševca. Glede na planiran odstrel posameznih vrst divjadi je bil dosežen najslabši odstrel pri divjih prašičih 60%, jelenjadi 48% in muflona 20%. Lovci ugotavljajo, da je opazen porast stalaža pri divjadi, zato je v letošnjem letu pri posameznih vrstah plan odstrela nekoliko povečan.

Posebej je bilo izpostavljeno vprašanje odstrela divjih prašičev, ki na kmetijskih površinah in pridelkih povzročajo nemajhno škodo, zato načrtujejo v letošnjem letu več skupnih lovov, lovskim družinam pa je predlagano, da stimulirajo odstrel te divjadi.

V lovišču LD Solčava so bili najdeni poginuli gamsi oboleli zaradi gamsijskih garij. Glede na to, da je ta bolezen med gamsi izredno razširjena v Avstriji, mora LD Solčava lovsko gojitvena dela, še posebno odstrel gamsa izvajati v skladu z že sprejetimi ukrepi za preprečevanje širjenja gamsijskih garij in njihovem zatiranju.

Komisija za lovstvo tudi predlaga, da se začne postopek za začasno zaščito ruševca — najmanj dve leti, ker ocenjujejo, da je številčnost v upadanju, že sprejeti dogovor med lovskimi družinami o prepovedi odstrela pa ni bil spoštovan. Zato bo Izvršni svet preko pristojnega republiškega upravnega organa začel postopek za sprejem ustreznega normativnega akta, da se ruševca zaščiti na širšem območju Kamniško Savinjskih Alp in Karavank.

Prav tako podpiramo aktivnosti v zvezi z zaščito sokola, ki gnezdi v predelu Lučke Bele.

Izvršni svet je tudi sprejel obveznost vključitve v postopek za odpravo spora zaradi lovske meje med LD Luče in LD Stahovica v predelu Kranjske rebri.

Podprli smo predlog komisije, naj lovske družine za lovni turizem namenijo vsaj 10% planiranega odstrela, ne le zaradi dobrega dohodka lovskih družin, ampak tudi zaradi širjenja turistične ponudbe naše doline.

In še nekaj zanimivih podatkov: na območju občine je 22 lovskih koč in bivačev, v lovišču je postavljenih in vzdrževanih 221 krmišč, 1060 solnic, 251 visokih prež in oskrbovanih 9 krminih njiv.

V lovske družine je včlanjenih 377 občanov, najštevilnejša je Lovska družina Gornji grad z 69 članov. Čuvarjsko službo opravlja 32 čuvarjev, ki pa zaenkrat niso ustrezno stimulirani. Za izvajanje lovsko gojitvenih del, predvsem lova, imajo člani LD 109 lovskih psov.

Organizacije združenega dela iz mozirske občine s področja industrije so v mesecu maju proizvedle za 2,3 indeksne točke več kot meseca aprila. Če pa primerjamo obdobje petih mesecev letos z enakim obdobjem leto poprej pa se je fizični obseg proizvodnje povečal za 8 procentov.

* * *

V prvih štirih mesecih letošnjega leta so naše delovne organizacije povečale izvoz za 32,4% v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta. Od tega je znašal konvertibilni izvoz 95,2% celotnega izvoza, v istem obdobju lani pa je ta delež znašal 95,3%. V enakem časovnem obdobju se je uvoz povečal za 37,1% v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta. V strukturi uvoza ga je bilo 92,2% iz konvertibilnega področja. Pokritost uvoza z izvozom je v prvih štirih mesecih letošnjega leta znašala 144,4%, lani pa 160,5%.

* * *

Struktura investicij se v naši občini spreminja v prid gospodarskim investicijam. V prvih petih mesecih letošnjega leta so gospodarske investicije obsegale 94,9%, negospodarske investicije pa 5,1%, lani pa je bilo v istem obdobju razmerje 91,7% : 8,3%.

* * *

Vsi trije zbori občinske skupščine so na zadnji seji sprejeli ureditveni načrt turistične cone Šmica v Lučah. Predel, kjer bo novo turistično središče, se nahaja med cesto, ki pelje v Logarsko dolino in Savinjo. Območje je namenjeno kampu in prireditvenemu prostoru na prostem s spremljajočimi objekti kot so gostinsko-turistični objekt, sanitarije za kamp, utrjeno športno igrišče in parkirišče za dovozom. V odloku je posebej opredeljeno, da se mora obstoječi gozd ohraniti, poleg tega pa so seveda postavljeni še drugi pogoji za urbanistično oblikovanje območja in arhitektonsko oblikovanje objektov. Celotni prostor ureditvenega načrta obsega tri funkcionalne dele: zgornji del z obstoječim gozdom in jaso bo namenjen kampiranju, srednji del cone je namenjen izgradnji centralnega gostinsko-turističnega objekta, prostoru za javne prireditve (sicer bo na tem mestu parkirišče) ter igrišče za tenis, ki bo v zimskem času služilo za drsališče, spodnji del pa bo služil za poligon za prireditve gasilcev in gozdarjev.

Na področju ribišstva obe Ribiški družini ugotavljata, da sta dobro realizirali oziora presegli z letnimi plani zadane naloge, ki so usklajene s srednjeročnimi ribiško gojitvenimi načrti.

Ribiška družina Ljubno je v preteklem letu 100% realizirala planirano vlaganje mladice potočne postrvi, še nekoliko več pa vlaganje lipanskih mladice v varstvene vode. Nekoliko nižja so bila vlaganja v ribolovne vode. RD Ljubno gospodarji z naslednjimi t. i. varstvenimi vodami: Riherški graben, Jezera, Dupelnik, Roganik, Ljubnica, Sopot, Radmirski graben, Meliški graben in Toplice. V navedene varstvene vode bodo v letošnjem letu vložili 79.000 potočnih postrvi, dočim lipanov v te vode ne bo vlagala.

V ribolovne vode pa bo vložila 8.700 potočnih postrvi in 3000 lipanov. Navedeni dve vrsti rib tudi sicer prevladujeta v ribiškem okolišju Ljubnega.

Tudi Ribiška družina Mozirje je presegla večino planiranih vlaganj tako v odprte varstvene vode kot tudi v ribolovne vode. Enako kot RD Ljubno so se tudi odločili, da lipanskih mladice ne vlagajo več v varstvene vode, temveč v ribolovne in sicer kategorije od 12 — 15 cm.

Iz predloženih podatkov lahko sklepamo, da obe Ribiški družini skrbno gospodarita z pripadajočimi vodotoki in gojenjem ribjega zaroda.

Ribiška družina Ljubno šteje 167 ribičev, organizirano imajo mladinsko sekcijo, Ribiška družina Mozirje pa šteje 221 članov, organizirano pa imajo mladinsko in pionirsko sekcijo.

Športni ribolov izvajajo po letnemu načrtu razpoložljivih ribolovnih dni, povprečno pripada članu RD Ljubno 12 ribolovnih dni z dovoljenim ulovom 3 komade rib na ribolovni dan, v Mozirju pa imajo člani pravico do 15 ribolovnih dni z enako količino dovoljenega ulova.

Pomembno delo opravljajo ribiči pri vzdrževanju in čiščenju vodotokov, postavljajo pragove in čistijo neprimerno zarost.

V poročilu opozarjajo tudi na škodo, ki jo je povzročilo lanskoletno sušno obdobje. Še posebej pa izpostavljajo onesnaževanje vode z gnojno vodo, ki jo v preteklem letu evidentirali kar nekaj primerov praznjenja in umivanja cistem za gnojno direktno v vodotoke.

Enako zaskrbljujoče je stanje na področju gradnje in obnove vodnogospodarskih objektov. V letih nazaj je propadlo precejšnje število jezer, kaš in drugih vodnih objektov. Tudi žag in mlinov na vodni pogon skoraj ni več. Izvršni svet je sprejel obveznost, da bo preko Komiteja za gospodarstvo in družbeno planiranje pristopil k dolgoročnemu razreševanju te problematike, ker se zavedamo, da nastalih razmer v kratkem roku ni mogoče sanirati.

Informaciji o izvajanju planov oz. gospodarskih načrtov s področja lovstva in ribišstva bodo v jesenskem času obravnavali tudi zbori občinske skupščine.

REZIKA PLAZNIK

POD DROBNOGLEDOM

Organizacije združenega dela iz mozirske občine s področja industrije so v mesecu maju proizvedle za 2,3 indeksne točke več kot meseca aprila. Če pa primerjamo obdobje petih mesecev letos z enakim obdobjem leto poprej pa se je fizični obseg proizvodnje povečal za 8 procentov.

* * *

V prvih štirih mesecih letošnjega leta so naše delovne organizacije povečale izvoz za 32,4% v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta. Od tega je znašal konvertibilni izvoz 95,2% celotnega izvoza, v istem obdobju lani pa je ta delež znašal 95,3%. V enakem časovnem obdobju se je uvoz povečal za 37,1% v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta. V strukturi uvoza ga je bilo 92,2% iz konvertibilnega področja. Pokritost uvoza z izvozom je v prvih štirih mesecih letošnjega leta znašala 144,4%, lani pa 160,5%.

* * *

Struktura investicij se v naši občini spreminja v prid gospodarskim investicijam. V prvih petih mesecih letošnjega leta so gospodarske investicije obsegale 94,9%, negospodarske investicije pa 5,1%, lani pa je bilo v istem obdobju razmerje 91,7% : 8,3%.

* * *

Vsi trije zbori občinske skupščine so na zadnji seji sprejeli ureditveni načrt turistične cone Šmica v Lučah. Predel, kjer bo novo turistično središče, se nahaja med cesto, ki pelje v Logarsko dolino in Savinjo. Območje je namenjeno kampu in prireditvenemu prostoru na prostem s spremljajočimi objekti kot so gostinsko-turistični objekt, sanitarije za kamp, utrjeno športno igrišče in parkirišče za dovozom. V odloku je posebej opredeljeno, da se mora obstoječi gozd ohraniti, poleg tega pa so seveda postavljeni še drugi pogoji za urbanistično oblikovanje območja in arhitektonsko oblikovanje objektov. Celotni prostor ureditvenega načrta obsega tri funkcionalne dele: zgornji del z obstoječim gozdom in jaso bo namenjen kampiranju, srednji del cone je namenjen izgradnji centralnega gostinsko-turističnega objekta, prostoru za javne prireditve (sicer bo na tem mestu parkirišče) ter igrišče za tenis, ki bo v zimskem času služilo za drsališče, spodnji del pa bo služil za poligon za prireditve gasilcev in gozdarjev.

Obisk predsednika Izvršnega sveta SR Slovenije Dušana Šinigoja v naši občini je minil v znamenju izmenjave mnenj in stališč z našimi vodilnimi gospodarstveniki in družbeno-političnimi delavci. Predsednika so predvsem zanimale izkušnje in pripravljenost naših podjetij na nove pogoje gospodarjenja. Spregovoril pa je tudi o aktualnih gospodarskih trendih tako v Sloveniji kot Jugoslaviji. Glavni problem je seveda inflacija, velik problem pa je tudi dejstvo, da je pod kontrolo samo 20% denarne emisije. Edini izhod iz krize je izvoz, v Sloveniji pa si moramo prizadevati, da v našo republiko pripeljejo velike tuje firme. To je naša edina pot v Evropo 92. Šinigoj meni, da sedanjo krizo v Sloveniji še težje prenašamo kot v drugih republikah, ker pri nas se ta pozna kot kriza razvoja. Ko je govoril o kmetijstvu, je poudaril, da danes kmet nosi breme vseh nesmiselnih kmetijskih politik. Kljub temu da ima kmetijstvo na zahodu velike presečke, pa se nihče ni odpovedal veliki pomoči kmetijstvu. Pri nas pa je seveda drugače. Ko je govoril o družbenih dejavnostih, je povedal, da bosta zdravstvo in šolstvo z novim letom enotno financirana iz republiškega proračuna, kar praktično pomeni, da bodo imeli npr. učitelji povsod v Sloveniji enake plače (seveda ob isti učni obveznosti, isti delovni dobi itd). V Sloveniji je sedaj 580 sisov, zato se je treba zavedati, da tudi te spremembe sploh ne bodo enostavne.

V gozdarstvu se uveljavljajo tržni odnosi

V zadnjih dveh številkah Savinjskih novic smo objavili razgovora z vodilnima možema Glina in Smreke, torej tistima, ki vodita dve naši največji lesno-predelovalni podjetji. Beseda je seveda tekla tudi o preskrbi z lesno maso. Da pa bi slišali tudi drugo stran, torej gozdarje, smo tokrat k razgovoru povabili glavnega direktorja GG Nazarje dipl. ing. gozd. Milana Cajnerja.

• Sedaj je čas polletnih bilanc. Kaj kažejo vaši poslovni rezultati?

CAJNER: Tako v družbenem kot zasebnem sektorju smo presegli količine polletne proizvodnje, zato normalno pričakujemo tudi ugoden finančni obračun. Seveda pa je žal to le ocena stanja na dan 30. 6. 1989, kajti že samo julijsko neurje nam je na gozdnih cestah povzročilo za več kot 200 starih milijard dinarjev škode in to bo seveda bistveno poslabšalo naše finančno stanje.

• Kakšni so trenutni odnosi med Gozdnim gospodarstvom in lesno-predelovalno industrijo?

CAJNER: Glede na spremenjene pogoje gospodarjenja so se tudi odnosi z lesno industrijo pozitivno uredili. V medsebojnem sodelovanju se namreč vse bolj uveljavljajo tržni odnosi, kar pa nam omogoča več svobode pri oblikovanju prodajne politike. Seveda pa to pomeni tudi več odgovornosti in večji poslovni riziko. Trg deluje namreč neusmiljeno in glede na znane jugoslovanske razmere me je kar strah letošnje jeseni, saj zna biti davek na predimenzionirano lesno industrijo usodno prevelik. Rešitve se sicer kažejo v intenzivnem izvozu, preusmeritve pa zahteva svoj čas in boljše kvaliteto dela in izdelkov. Prav zahteva po večji kvaliteti je pomembna tudi za nas gozdarje, še zlasti zaradi znanih težav odtujevanja kvalitetnejših gozdnih sortimentov in zasebnega sektorja. Zato ni odveč opozorilo, da v tržnih razmerah ni mogoče zagotavljati le prodajo manj kvalitetnih gozdnih sortimentov.

• Kakšni pa so odnosi med Gozdnim gospodarstvom in zasebnimi lastniki gozdov in naprimer s Kmečko zvezo, ki je v naši občini močna?

CAJNER: V Gozdnem gospodarstvu Nazarje čutimo poseben interes za dobro in pošteno sodelovanje z gozdnimi posestniki, saj so številne skupne dolgoročne naloge gozdarja in lastnika gozda. Žal pa je dosedanji Zakon o gozdovih naložil gozdarjem

tudi naloge s področja tržne in davčne inšpekcije (kontrola prometa z lesom), kar pa ne vpliva dobro na medsebojno sodelovanje in zaupanje. Junjska sprememba Zakona o gozdovih, ki je sprostila tudi opravljanje žagarske dejavnosti z obrtnim delom, je vsebinsko odpravila te naloge gozdarjev. To pa seveda pomeni, da se bodo morali gozdarji ponovno vrniti izključno k strokovnemu delu in nadzoru v gozdu samem. Seveda pričakujemo, da poostren nadzor v gozdu tudi ne bo po okusu vseh lastnikov, vendar pa je to naloga, ki jo gozdarji opravljajo tudi v drugih deželah, saj je skrb za trajno ohranjanje gozda vendarle pomembnejša od enkratnih velikih dobičkov, ki si jih nekateri lastniki želijo pridobiti z nedovoljeno črno sečnjo, ki pa je žal vedno v škodo gozda.

Zaradi pozitivne vloge pri reševanju zaskrbljujoče krize v kmetijstvu Slovensko kmečko zvezo posebno cenim in spoštujem. Seveda to ne pomeni, da se že v naprej strinjam in podpiram vse njihove zahteve. Podpiram predvsem vsebino programa za dolgoročne rešitve tako v kmetijstvu kot gozdarstvu. Ker kriza v kmetijstvu po moji oceni presega poenostavljene in kratkoročne rešitve, se bojim, da bi se tudi pod okriljem programa SKZ ponovno želeli uveljaviti ozki interesi posameznikov, ki so že v dosedanji samoupravno-delegatski poti imeli vedno svoj prav in tako pomembno prispevali k nastali krizi.

• Nihče očitno danes ni zadovoljen z zakonodajo, ki regulira upravljanje z gozdovi. Kaj bi vi na tem področju spremenili?

CAJNER: V kolikor želimo s spremembo Zakona o gozdovih doseči učinkovite dolgoročne rešitve, moramo predvsem preseči ideološke ovire preteklosti, ki onemogočajo sproščeno razmišljanje. Po osebni presoji, bi moral biti nov Zakon o gozdovih grajen na poudarjenju lastniški pravici ter na resnični širši družbeni skrbi za trajno ohranitev gozda.

Povprečni premeri hlodovine, ki prihajajo v lesno-predelovalno industrijo, se manjšajo. Bodo uvedeni tržni odnosi tudi na tem področju kaj spremenili?

Zahvala Dušanu Dolničarju

V petek, 30. junija letos so se direktorji delovnih organizacij in dislociranih TOZD s področja gospodarstva sestali na seji aktivnosti, ki ga kot obliko dela Izvršnega sveta izvajamo redno mesečno že četrto leto. Sestali smo se v prostorih poslovne enote Iskra Ljubno, kjer smo si najprej ogledali posodobljen proizvodni proces. Večina udeležencev še ni videla sodobne tehnološke opreme, ki je bila v ta obrat postavljena in usposobljena tekom letošnjega leta.

Po delovnem sestanku se nam je pridružil nekdanji direktor TOZD Iskra Feriti tovariš Dušan Dolničar.

V imenu Izvršnega sveta mu je izrekel zahvalo predsednik Ivo Kos in pri tem poudaril njegov prispevek za nastanek in razvoj poslovne enote Iskre Feriti na Ljubnem ob Savinji in Solčavi. Prav gotovo brez njegovega osebnega prizadevanja, smelosti in prepričanja v uspeh, ne bi danes imeli na Ljubnem sodobnih prostorov za tovrstno industrijsko proizvodnjo, enako velja tudi za obrat v Solčavi.

Pri tej organizaciji je našlo zaposlitev 160 delavcev, marsikateri se je vrnil nazaj v dolino kjer je našel delo bližje svojemu domu. Kaj pomeni možnost zaposlitve spoznavamo v vseh svojih pogojih in posledicah šele v zadnjem času. Nedvomno so bila prizadevanja tovariša Dolničarja uspešna, terjala pa so tudi velike psihične, fizične napore, kar mu je žal pustilo posledice na zdravstvenem stanju, zato je moral vodilni položaj predčasno zapustiti.

V naše kraje pa se rad vrača, pri nas se ne počuti tujca in pove, da je nadvse srečen, da se njegovo delo nadaljuje poslovno uspešno in da imajo njegovi Zgornjesavinčani zagotovljeno socialno varnost.

Prepričana sem, da delim mnenje vseh, ki so kdajkoli sodelovali s tovarišem Dolničarjem, da smo delali s človekom, ki ve kaj hoče, ki to zna narediti, dosežene rezultate pa skromno pripisuje delovnemu kolektivu, ki ga je dolga leta vodil.

REZIKA PLAZNIK

dipl. ing. gozd. MILAN CAJNER

S takšno spremembo bi torej lastnik pridobil vse pravice in svobodo pri prodaji gozdnih sortimentov, ustrezen davčni sistem pa bi moral ekonomsko usmerjati interes lastnika za čim boljše dolgoročno gospodarjenje z gozdom (predpisan davek na dejansko rodovitnost gozda po površini). Zaradi številnih neproizvodnih pozitivnih funkcij za okolje, je gozd tudi v ostalih razvitih deželah dobrina posebnega družbenega pomena in je zato varovan s širšim interesom. To pomeni, da bi tudi pri nas širša družbena skupnost morala poiskati določen del finančnih sredstev za zagotavljanje teh funkcij ter preko gozdarske službe zagotoviti strokovno izvajanje. Nadzor pa naj bi izvajala ustrezna republiška inšpekcija. Rešitve bi torej morali iskati z ekonomskimi vzpodbudami, predpisanih sankcij naj bi bilo čim manj, vendar pa te zelo stroge.

• S kakšnimi časovnimi ukrepi pa lahko zagotovite boljše gospodarjenje z gozdovi do spremembe Zakona o gozdovih?

CAJNER: Kot sem že omenil, je bil v mesecu juniju deloma spremenjen in usklajen ta zakon. Poleg sprotne žagarske dejavnosti uskladitev prinaša tudi bistveno višje kazni in sicer tudi do 35-krat. Prav iz navedenih razlogov so se delovne organizacije iz naše občine odločile, da prenehajo z odkupom žaganega lesa, ker le-ta ni v

skladu z veljavnim Zakonom. Glede na objektivno presojo stanja in zahtevo lastnikov gozdov, se je GG Nazarje odločilo, da z julijem prične tudi z odkupom žaganega lesa in tako začasno reši nastalo situacijo. Seveda bo ta odkup potekal le v skladu z naprej določenimi kriteriji, s katerimi želimo pomagati predvsem kmetom lastnikom gozdov, zlasti pa višinskim kmetijam. Seveda bo takšna rešitev le prehodnega značaja in zaradi zakonskih ovir niso niti po meri gozdarjev in še manj lastnikov gozdov.

Poleg te rešitve, s katero bomo lastnike gozdov podrobno seznanili v naslednji številki našega glasila Vesti, bodo gozdarji glede na spremembo nalog in zahtev gozdarske inšpekcije poostripli tudi nadzor v gozdu. Posebej želim poudariti, da ne gre za poseben interes uveljavljanja kaznovalne politike. Vsebinsko le želimo zagotoviti normalno gospodarjenje in ohranjanje gozdov ter enak položaj vseh lastnikov gozdov, kar pa pomeni da moramo zagotoviti na osnovi kontrole tudi priliv sredstev za gozdno reprodukcijo za vso črno sečnjo in drugače odtujen les. Ni torej odveč nasvet, da naj si lastniki pri odtujevanju lesa zagotovijo ceno s katero bodo lahko poravnali tudi obveznosti do sklada za gozdno reprodukcijo in seveda prometni davek. Dosedanji način odtujevanja lesa brez plačila prispevkov za gozdno reprodukcijo je namreč le preveč kritično ogrozil obnovo in nego gozdov ter zlasti vzdrževanje gozdnih cest. Zato je skrajni čas, da lažno miselnost o profitu na račun sredstev GG, zamenjamo z resnico o nujno potrebnih sredstvih za vlaganje nazaj v gozdove in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Poleg teh neprimljenih ukrepov pa so najpomembnejše naloge gozdarjev v tem obdobju intenzivno obračevanje tako gozdarjev kot gozdnih posestnikov, kar je osnovni pogoj za zahtevno gospodarjenje z gozdom v spremenjenih ekoloških pogojih, ko je gozd še dodatno ogrožen.

RAJKO PINTAR

Kako poceni je voda!

Sonce, voda, zrak, svoboda. Kako lepe besede, med njimi tudi voda. Pomeni nam življenje, je najboljša pijača, najbolj dragocena in — najcenejša! Čisto zares in dobesedno. Vsi smo potrošniki, porabniki in še kaj, vse nas iz dneva v dan zasipajo podražitve, ob vseh bentimo in se jezimo, če se sploh še splača. Pa najbrž ne bi kazalo vseh podražitev metati v isti koš. Nekatere dobrane ne vendarle še poceni, čeprav se tega ne zavedamo, ali pa se nočemo.

Recimo zdrava pitna voda. Kako poceni je ta najboljša pijača! Primer. V moziški občini so vodo s prvim julijem podražili za mnogo odstotkov. Vik in krik. Zaradi odstotka povišanja. Kaj pa to dejansko pomeni? Za gospodinjstvo je sedaj kubični meter vode celih 1.330 dinarjev, za gospodarstvo 2.930. Zakrožimo 1.330 dinarjev na 1.500 (niti dve škatlici vžigalic ne dobimo zanje) in to primerjajmo s spodnjo povprečno

ceno piva 15.000 dinarjev. Deset kubičnih metrov pitne vode je torej vredno celega pol litra piva! V moziški občini eno gospodinjstvo mesečno povprečno porabi 14 kubikov vode. Po sedanjih cenah je to nekaj več kot 20.000 dinarjev. Pivo in zavojček slabših cigaret torej. Res je, da za vodo poskrbi narava, res pa je tudi, da so potrebna zajetja, zbiralniki, vodovodi, da je tu vzdrževanje, da so tu okvare. Vse skupaj niti slučajno ni zastoj, voda iz pipe pa skorajda je. Pa jo pijemo, pri kuhi jo rabimo, umivamo se, peremo automobile, zalivamo vrtove... In se ob tem še razburjamo zaradi cene. Na zdravje torej! Na sestanku zgornjesavinjskega društva za varstvo okolja je Marjan Keršič-Belač med drugim dejal tole: za 5 (pet) litrov zdrave pitne vode nudi Arabec cenov. Vsakič, ko potegnemo za vrstico na stranišču, v školjko splaknemo celo ovco. Na zdravje torej!

J. P.

V Palenku je osemdeset ležišč. Za toliko so se torej povečale prenočitvene kapacitete v Logarski dolini, če še ne upoštevamo novega avtokampa v Logarski dolini, ki so ga odprli tik pred zaključkom redakcije našega lista. Zato več o tej pridobitvi v naslednji številki.

Bo Palenk prebudil Logarsko dolino

V začetku julija so v Logarski dolini, nasproti Izletnikovega doma, odprli poslovno turistični objekt Palenk. Večino denarja za ta objekt je prispevala celjska Kovinotehna, nekaj pa tudi Kompas. Objekt je veljal okoli štiri milijarde dinarjev.

V Palenku je osem apartmajev, v dveh sobah pa je še osem ležišč za prehodne goste. Skupaj pa je osemdeset ležišč. V tem objektu bodo poskrbeli tudi za pripravljanje hrane, s tem da bodo največji poudarek dajali specialitetam iz Zgornje Savinjske doline. Sami apartmaji pa so opremljeni tako, da si bodo gostje lahko kuhali tudi sami. Dva prostora sta namenjena tudi organizaciji raznih poslovnih razgovorov.

Za to, da bo dom vse leto dobro obiskan, bo skrbela Kovinotehna, za zapolnitev preostalih

mest pa Kompas. Gradbena dela je opravil Vegrad, notranja oprema je delo celjskega Pohoštva, projektant pa je bil Danijel Jagrič.

Predsednik poslovnega odbora Kovinotehne Aleš Ilc je ob otvoritvi dejal, da bodo v naslednjih mesecih okrog tega objekta zgradili še več športnih igrišč, že čez nekaj tednov pa naj bi bilo zgrajeno tudi igrišče za tenis.

Generalni direktor Kompas Egon Konradi pa je dejal, da se s tem odpirajo nove možnosti za nadaljnji razvoj bisera, kot je Logarska dolina, ki pa jo je vendarle treba ohraniti v vsej svoji prvobitnosti, saj je to dolg sedanje generacije bodočim rodovom. Lepot in neoskrunjene narave Logarske doline se žal danes vse premalo zavedamo.

J. V.

Ob dvajsetletnici ponovno rojstvo

Letošnji čebelarški praznik v Gornjem gradu je bilo pravo doživetje. Končno — bi lahko rekli po bledeh predstavah tamkajšnjega »čebelarškega praznika« v nekaj minulih letih. Organizatorji so držali besedo in izpolnili obljubo, da bodo ob 20. ponovitvi svoje prireditve pripravili nekaj posebnega. Ne le zaradi dvajsetega rojstnega dne, temveč predvsem zato, da udarijo temelje za zares bogato in privlačno prireditev v njenem tretjem desetletju. Roko na srce — uspelo jim je.

Prvič doslej so pripravili povorko, ki ni bila sama sebi namen. Z njo so želeli prikazati Gornji grad nekoč in danes in željo so tudi uresničili. Dokaz zato je bilo zadovoljstvo zares številnih obiskovalcev, v popoldanskem času njihove prireditve jih že dolgo ni bilo toliko. Dobri stotinji vseh, ki so povorko pripravili in izvedli in vsem ostalim, ki so sodelovali, je to vsekakor največja nagrada.

Zanimivo je, da se kljub napredku z Gornjim gradom danes niso ukvarjali preveč, sicer pa so dosežki vidni na vsakem koraku. Žadetek v polno je bila predstavitev Gornjega grada nekoč. Gre za stare navade in običaje, ki so jih resnično nazorno prikazali, pa čeprav »samo na vprežnih vozovih ali na traktorskih prikolicah, primerno okrašenih seveda. Že naštevanje prav vseh nekdanjih kmečkih in rokodelskih opravil ter običajev bi zavzelo veliko prostora, zato le na kratko. Turistični delavci, člani posameznih društev,

kmetice in kmetje, pa mladi združniki so med drugim prikazali: čebelarjenje nekoč in danes v vseh njegovih razsežnostih, mladev žita, mlečje in peko kruha nekoč in danes, »v živo« so prikazali način izdelovanja priznanega savinjskega želodca, prav tako striženje ovce, pređenje volne in pletenje, trenje lanu, pokrivanje strehe s škodlami in slamo, stara tesarska opravila, cepljenje tresk za razsvetlavo, kar nam ob dragi elektriki lahko še kako prav pride, pa še bi lahko naštevali, vendar naj ne zamerijo tisti, ki so bili morda izpuščeni.

Niso bili namerno. Še nekaj je posebej razveselilo številne obiskovalce, zlasti najbolj spretni ali srečni. Dobrote, katerih načine izdelave so prikazovali, so v vsej njihovi sladkosti tudi izdatno delili. Naj bo to med in izdelki iz nje. domače pijske, kruh in pecivo, želodec pa še kaj. Kogar je povorka prehitela, si je lahko vse skupaj ogledal še kasneje, ko so se vsi ustavili ob prireditvenem prostoru; in se dodatno naužil dobrot.

Gledalcev je bilo zares veliko in popoldne z večerom vred za vse dovolj zanimiv. Prireditelji so pripravili prikaz vožnje z vsemi motorji domačega Torija, nastop dresiranih psov mozirskega kinološkega društva, močni možje so se pomerili v vlečenju vrvi za pokal strdi, tekmovanje plesnih parov in še kaj, o bogati ponudbi in zabavi ni treba izgubljati besed, svoje pa je dodalo kot naročeno lepo vreme. Kar tako naprej.

J. P.

Veliko starodavnih opravil je bilo videti na Čebelarškem prazniku.

Gornjegrajska zbirka

Že pokojni šolski ravnatelj Jože Tratnik si je dolga leta prizadeval urediti zbirko zgodovinskih predmetov, listin fotografij in zanimivih narodopisnih posebnosti. Želel je domačemu kraju zagotoviti stalno razstavo, ki bi pomenila poleg že mnogih, še eno zanimivost kraja. Žal pač tiste čase ni bilo dovolj odmeva med krogi, ki bi lahko zagotovili ustrezen prostor.

Leta dolgo nadaljuje prizadevanje delo nekdanjega učitelja njegov učenec, Janez Mavrič. O njegovem bogatem delu smo že večkrat pisali. Pripravil je že vrsto zelo odmevnih razstav, dasiravno zanje ni bilo potrebnega zanimanja. Treba je reči, da je žrtvoval izredno veliko časa in denarja, da lahko danes predstavi svoja prizadevanja javnosti in tako zagotovi domačemu kraju turistično zanimivost in sploh delček domače preteklosti. Da pa se Gornji grad lahko ponaša z novo pridobitvijo, ki bi je bil vesel vsak kraj, je pripomoglo tudi razumevanje sina nekdanjega šolskega ravnatelja Tratnika Zorana, ki je iz hrambe očeta daroval številne predmete in drugo za zbirko, ki je sedaj odprta v Šteklju.

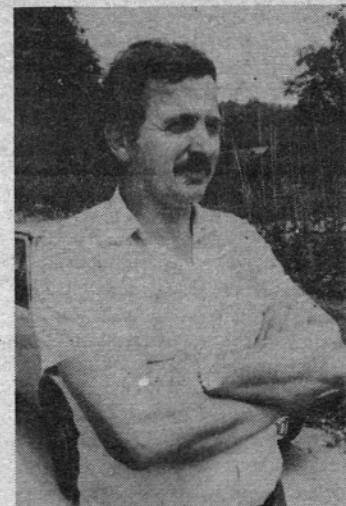
Seveda takšne razstave, zbirke in podobno ne nastanejo preko noči in tudi ne brez širšega sodelovanja drugih dejavnikov v kraju. Tudi občinska kulturna skupnost je pomagala, ko je bilo treba pridobiti prostore, seveda pa je levji delež vseskozi pripadal krajevni skupnosti, na njej je ležalo breme ureditve prostorov. Tudi domače Turistično društvo je svoje prispevalo. Gotovo pa ni zanemarljiv delež gornjegrajske Smreke. Tako je vendarle s skupnimi močmi ob letošnjem čebelarškem prazniku odprla svoja vrata krajevna zbirka, ki bo doslej na voljo obiskovalcem.

Skromne otvoritve so se poleg krajevnih predstavnikov udeležili še občinski, v imenu Občinske kulturne skupnosti pa je prizadevanja gornjegrajskih organizatorjev pozdravil predsednik odbora za varstvo kulturne dediščine pri OKS Aleksander Videčnik. Poudaril je kulturni pomen nove pridobitve v kraju, ki je ena sama zgodovina iz najrazličnejših obdobj in ki bo odslej mikavna za obiskovalce Gornjega grada, torej tudi dodatna turistična ponudba.

A. V.

Na Brdu pijejo vodo iz leta 1991

Največja pridobitev, za katero smo v zadnjih mesecih bogatejši v naši občini, je prav gotovo vodovod v Brdu v KS

PETER CAJNER — predsednik sveta KS Šmartno ob Dreti

Šmartno ob Dreti. Prvi kubični metri vode so po ceveh pritekli pred dnevi, ko so na slavnosten način vodovod predali svojemu namenu. Vendar je treba povedati, da bi po načrtih morala voda po pipah priteči šele leta 1991. Zaradi obsežnosti akcije so namreč načrtovali, da bodo vodovod dokončali v treh letih. Ko pa je akcija lani novembra meseca stekla in ker je bila dobro pripravljena, je ni nič zaustavilo in dela, katera so nameravali opraviti v treh letih, so končali v dobre polovici leta. K temu je seveda pripomogla tudi zelo mila zima, ki je omogočila opravljanje zemeljskih del tudi v tem letnem času. Druga težava pa je seveda bila zagotoviti denar za financiranje gradnje vodovoda. Investicija je vredna precej več kot tristo starih milijard dinarjev, saj je položenih preko 7 km cevi. Krajinjo so pokazali veliko pripravljenost za sodelovanje v akciji, saj so opravili 4500 prostovoljnih delovnih ur. Tako je v 22 gospodinjstev, pretežno kmetijskih, voda pritekla izpod vrha Menine na vrh na nasprotni strani doline brez vmesnih črpalk. Vode je sedaj dovolj za veliko let naprej. Predsednik gradbenega odbora Ivan

Pečnik z Brda nam je pripovedoval, kakšne težave so imeli do sedaj pri preskrbi s pitno vodo v teh predelih. Vodo

IVAN PEČNIK — predsednik gradbenega odbora

so že imeli, vendar so jo morali voziti na svoje domačije, pomagali so si tudi z ročnim črpanjem z vsemi nevarnostmi okužbe vred, v kritičnih časih pa so jim priskočili na pomoč tudi gasilci.

Predsednik Sveta KS Šmartno ob Dreti Peter Cajner kar ni mogel skrivati zadovoljstva ob uspešno izpeljani akciji, ki pa je ne bi bilo, to je še posebej poudaril, če ne bi bilo pridnih rok krajanov, velikega zaupanja in pripravljenosti za pomoč kadar je bilo potrebno. Veliko poguma je bilo potrebnega, da so se med tremi možnimi variantami odločili prav za najtežjo in stroškovno največjo. Vendar se je splačalo, saj ta varianta omogoča daleč najboljšo preskrbo Brda s pitno vodo.

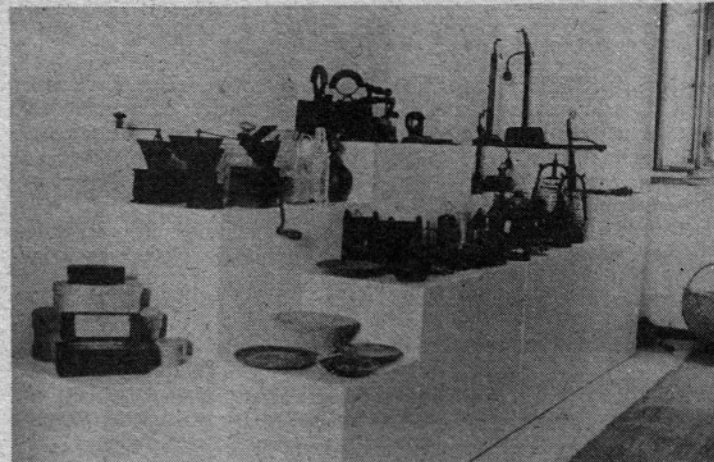
Pa še nekaj je potrebno povedati. Ko je bila voda poskusno spuščena v omrežje, se je dosti ljudi balo, da bodo marsikje na trasi vodovoda nastali problemi. In sicer iz enega samega razloga — ker so delali v lastni režiji. Vendar pa ni bilo nobenih težav, kar dokazuje, da je tudi v lastni režiji možno takšne akcije izpeljati zelo kvalitetno. Ali pa prav zaradi tega — bi dodali mi.

RAJKO PINTAR

Pridobitev pobreških gasilcev

Pred dnevi so slavili prebivalci Pobrežja, Homc in Trnovca, seveda skupaj z gasilskim društvom Pobrežje. Ob 65-letnici tega društva so namenu izročili novo gasilsko vozilo, uradno pa tudi sklenili dela pri urejanju okolice svojega doma. Pobreški gasilci so v prvi vrsti tistih, ki potrjujejo dejstvo, da so zlasti v manjših krajih in vaseh prav gasilci nosilci vseh najpomembnejših akcij, ali pri njih sodelujejo, da v svoje vrste vključujejo največje število mladih in starih, da so pridni, uspešni in da jim ljudje zaupajo. To se je na sobotnem slavlju ponovno potrdilo, saj je urejena okolica doma, pa seveda novo vozilo, plod solidarnosti krajanov, nekaterih organizacij združenega dela in občinske gasilske organizacije, ki je posameznim društvom vedno v pomoč. Na slovesnosti so seveda pregledali svoje dosedanje delo, najzslužnejšim za nov delovni uspeh so podelili priznanja, prav tako veteranom v svojih vrstah, vsi skupaj pa so bili novega avtomobila še kako veseli.

J. P.

Narodopisni predmeti v novoustanovljeni zbirki v Gornjem gradu so prava paša za oči.

Pod trško lipo na Rečici

Med pomembnejšimi turističnimi prireditvami v Zgornji Savinjski dolini, ki so presegle meje krajevnih razsežnosti in si utrdile sloves po izvornosti programa in dobri organiziranosti, je tudi tradicionalna vaška olimpiada na Rečici ob Savinji, ki so jo prizadevni domačini že enajstič spravičili pod streho. Turistični delavci so znova presenetili in k sodelovanju pritegnili zelo širok krog krajanov iz vseh zaselkov. Pri izvedbi te prireditve je pohvale vredno, da so sodelovala vsa društva v tej s trinajstimi zaselki posejani krajevni skupnosti.

Pod trško lipo sredi trga, ki je bil tokrat nabito poln, so organizatorji pripravili lep kulturni večer. S pestro obarvanim kulturnim programom so tako zadovoljili najširši krog obiskovalcev. Prvič se je občinstvu predstavila folklorna skupina Lipa, ki deluje v sestavi domačega prosvetnega društva. Pod vodstvom Jelke Maroltove so razveselili in razvedrili navzoče z izborom tipičnih plesov iz posameznih slovenskih dežel. Pri tem ne smemo prezreti dejstva, da jih je Maroltova v slabem letu navdušila za izvirno glasbo in ples in usposobila za ta nastop. Res pristrčna hvala za njeno prizadevnost, saj vedno vsak teden prihaja z Ljubnega, kjer je v preteklosti usposobila že več folklornih skupin. Rečičani vedno presenetijo s čim novim — lani dekliski pevski zbor, letos folklorna skupina. Obujom zaželim, da bi čim dlje vzdržali pri negovanju bogate kulturne dediščine kraja. Prireditve je popestrila znamenita Kociprova banda iz Prekmurja — glasbena skupina, ki goji glasbo na starih instrumentih kot so violina in cimbele, na katere igra Miško Baranja. O izredno starem sestavu skupine govori podatek, da so v povprečju stari okrog 80 let, najstarejši pa celo 85 let. Obiskovalci so lahko ta večer spoznali različnost slovenske narodne glasbe posameznih slovenskih predelov — od nežne otožne pesmi prekmurskih ravnic, ki so nam jo predstavili godci Kociprove bande, do razposajenih alpskih poskočnic, ki jih je že drugič pod rečiško trško lipo izvajal iz citer mladi, a že uveljavljeni citraš Karli Gradišnik iz Logarske doline.

Prav bi bilo, da bi to izvirno prireditev, ki vsako leto širi krog nastopajočih in temu primerno tudi obiskovalcev od drugod, močneje podprli v občinskem merilu, saj se tudi preko takih pri-

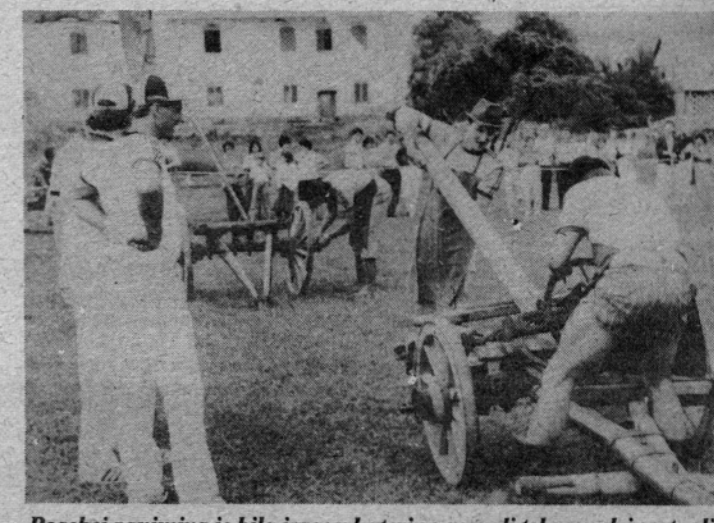
reditve širi in utrjuje sloves doline navzven. To je bil uspešen začetek tradicionalnih turističnih prireditve v naši občini, zato zaželim, da bi s tem poletom tudi nadaljevali. Dokaz temu je navdušenje obiskovalcev, ki so s te že četrte prireditve v tem idiličnem okolju sredi trga zadovoljni odhajali in si podobnih še želijo.

Ob osrednji prireditvi sredi trga turistično društvo ni prekinilo s tradicijo, da v program prireditve ne bi vključilo tudi likovno razstavo, ki jo vsako leto pripravi v avli osnovne šole. Letos so k sodelovanju pritegnili slikarko Milico Zupanovo iz Mozirja, ki se je predstavila z akvareli krajske motivike in tihožitij. Uvodne misli o slikarinem delu je podal akademski slikar Lojze Zavolovšek, z ubranim petjem pa so razstavo popestrile mlade pevke domačega prosvetnega društva. Dobra udeležba na razstavi je pokazala, da je tudi v tem kraju prisoten interes za to vrsto umetnosti.

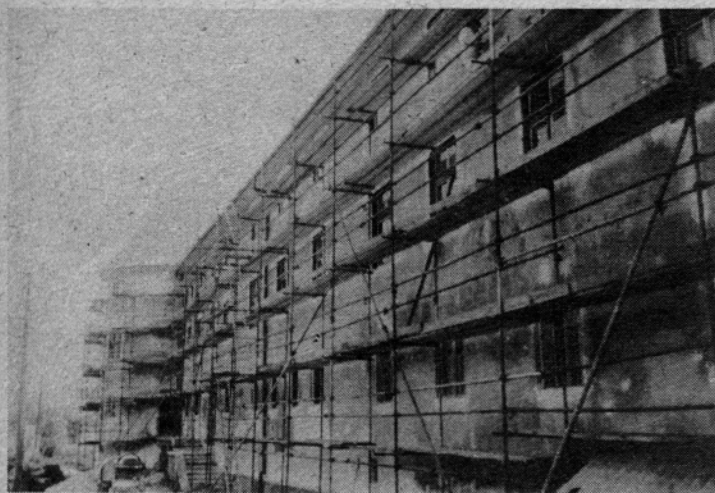
Tisti, ki so si prejšnja leta ogledali zabavne igre med zaselki krajevne skupnosti Rečica ob Savinji, so imeli tokrat priliko videti, precej novih izvirmih iger. Prireditelji vsako leto poskrbijo, da so igre čim mikavnejše in originalne. Popestrijo jih z novimi, v katerih so zajeti etnografski elementi. Iz prejšnjih let obdržijo le tiste, ki so najatraktivnejše, dodajo pa nove iz vsakdanjega življenja na vasi. Letos je zanimanje gledalcev pritegnilo sestavljanje kmečkega voza, najzanimivejša pa je bila cepčenje trsk na posebni pripravi, s katero so morali rokovati trije tekmovalci. Starodavno napravo so prireditelji dobili na najvišje ležeči kmetiji v krajevni skupnosti pri Borsečniku z 900 metrov nadmorske višine in je ena od redkih ohranjenih. Bilo je še več originalnih iger, ki so navdušile prisotne. Novost je bila tudi ta, da so bili tekmovalci oblečeni v tradicionalna oblačila, ki so jih običajno nosili naši predniki. Tekmovanje med ekipami posameznih zaselkov je bilo tudi tokrat zelo napeto, saj takšne izenačenosti ni bilo že vrsto let, kar kaže, da so to tekmovanje vse ekipe vzele zelo resno. Ponovno pa so bili najuspešnejši Pobrežani, drugi pa so bili Spodnjerečičani.

Prireditveni zanesenjaki turističnega društva Rečica si za res originalno prireditev zaslužijo vsa priznanja.

ZDRAVKO NOVAK

Posebej zanimiva je bila igra, v kateri so morali tekmovalci sestavljati dele voza.

Nazarska graščina že dobiva novo podobo.

Obnova nazarskega gradu

Vrbovec je že po zunanji podobi zanimiva stara zgradba. Morda je res v preteklosti marsikdaj služil namenom, ki so zahtevali razne dograditve in tako je prišlo do popačenja prvobitnega stavbnega izgleda.

Prvič se grad omenja leta 1248 kot Altenburch castrum, vendar pa menijo zgodovinarji, da je mnogo starejši. Najstarejši del zasnove je po mnenju zgodovinarja Ignaca Orožna ohranjen v jedru stavbnega kompleksa, piše dr. Ivan Stopar v zapisu Vrbovec (Založba Obzorja Maribor, Ljubljana 1876). Na starih slikah vidimo, da je ta mogočen grad vzbujal občutek trdnjave, čeprav ni znano za gotovo, če je imel okope in palisade. Gotovo je zelo zanimiva upodobitev na bakrorezu Vischerja okoli leta 1681. Vsekakor je na dlani, da gre za zanimiv in tudi za obiskovalce privlačen grad.

Sedanja uprava Gozdnega gospodarstva in Glin sta pristopila k prenovi gradu. Ob tej priliki nameravajo odstraniti najbolj vpijoče posege v zasnovo stavbe. Seveda povrniti mu prvoten izgled je spričo vseh mogočih dozidav in prezidav nemogoče, pa to tudi končno ni namen. Vse bolj gre za to, da se videz ohrani in obvaruje

zgradbe propadanja. Vojne rane iz druge svetovne vojne so kot prava vrzel na levem krilu kompleksa. Tu nameravajo pristopiti k večjim posegom, kot nam je povedal direktor inž. Cajner. Želja je, da bi kar se da zgradbo uredili, v njej pa bi morda našla kakšen kotiček tudi stalna razstava o delavskem gibanju v dolini in morda še kakšen prikaz orodja nekdanjih gozdnih delavcev.

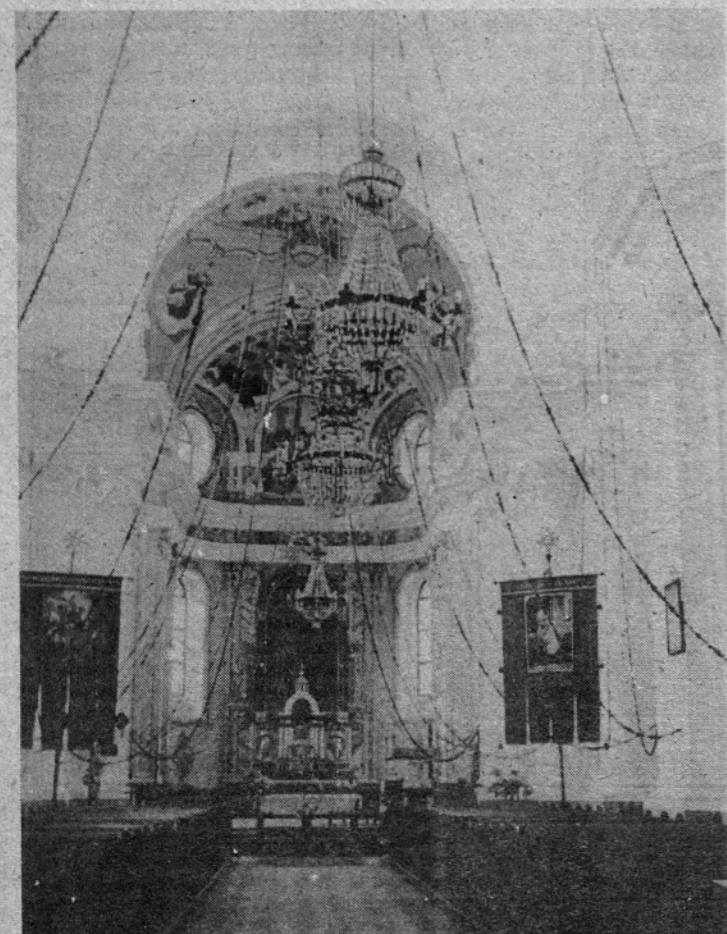
Nazarje ima dolgoletno tradicijo gozdarske stroke in bi moralo na to tudi ob vsaki priliki opozoriti. Povsod po svetu so na dolgoletni obstoj ponosni, mi pa kot da bi se tega sramovali. No, takšnega mnenja današnja uprava gozdnega gospodarstva ni in se trudi slediti mnenju strokovnjakov za izboljšanje stanja, tako gradbenega, kot kulturnega. Je pa seveda skrajni čas, da ohranimo nekaj naše tradicije, saj je marsikaj zašlo že v pozabo, mnogo gradiva je izginilo, arhivi so opustošeni... Vendar pa se je v dolini marsikaj dogajalo, ves napredek je bil tako ali drugače vezan na les in gozd. Osvestimo se in dokažimo, da znamo ceniti ogromno delo naših prednikov, dajmo jim dostojen spomin!

A. VIDEČNIK

Moj kraj je lepši!

Turistično društvo Ljubno ob Savinji pelje tudi letos akcijo »Polepšajmo kraj in domove«, ki bo imela za ključek na Flosarskem balu, ko bomo podelili priznanja vsem, ki z lastnim delom in občutkom za lepo to tudi zaslužijo. Tokrat pozivamo in prosimo vse lastnike lokalov in hiš v ožjem centru Ljubnega, da se potrudijo in po lastni presoji poskrbijo za cvetje in zelenje, da bomo tudi ta skupen prostor naredili prijetnejši in bolj privlačen — za nas in obiskovalce našega kraja, ki jih v tem času tudi ni tako malo.

TD Ljubno

Naš najznamenitejši kulturni spomenik v dolini dobiva povsem novo preobleko.

Okrogla obletnica okoninskih gasilcev

Z lepo slovestnostjo so gasilci in gasilke Gasilskega društva Okonina proslavili 50-letnico svojega delovanja.

Gasilstvo ima v tem kraju seveda še mnogo daljšo tradicijo, vendar so sprva bili priključeni gasilski četi Radmirja, leta 1939 pa so se na pobudo vaščanov organizirali v samostojno gasilsko društvo. Že takoj na začetku so se opremili tudi s prvo motorno brizgalno, denar pa so prispevali sami vaščani. Takoj po drugi svetovni vojni so se okoninski gasilci ponovno organizirali in kar kmalu začeli graditi tudi gasilski dom, ki je bil dograjen leta 1947.

Stalno preventivno delovanje okoninskih gasilcev je imelo za posledico, da jim na njihovem področju ni bilo treba posredovati, okoli tridesetkrat pa so posredovali na drugih področjih. Ščassoma se je pokazala potreba po modernejših gasilskih pripomočkih. Zato so leta 1970 nabavili novo motorno brizgalno, leto kasneje pa še gasilski avto. Večino sredstev so prispevali vaščani in okoličani, na pomoč pa jim je

vedno priskočila tudi Občinska gasilska zveza.

Okoninski gasilci pa niso svojega dela zaokrožili samo na protipožarnem področju, ampak so bili vsa leta po vojni tudi nosilci kulturnega in družabnega življenja v Okonini. Zelo pomembno je bilo delo dramske skupine, ki je na oder postavila številne igre, drame in burke, s katerimi so se predstavili v vseh večjih krajih naše občine.

V letih od 1977 do 1979 so obnovili gasilski dom, leta 1984 pa dozidali prizidek in kupili še drugi gasilski orodni avto. Za najmanjše gasilsko društvo v naši občini so bile to seveda velike pridobitve. Ob 50-letnici pa so bogatejši še za cisterno za prevoz požarne in pitne vode. Ob okrogli obletnici svojega delovanja, so se s priznanji in plaketami spomnili svojih najaktivnejših in najbolj prizadevnih članov. Ob tem pa so se zahvalili tudi vsem drugim, ki so kakorkoli pripomogli k temu, da je bilo delovanje okoninskih gasilcev vsa ta leta tako uspešno.

R. P.

Tudi apno bodo žgali

Ljubenci so svojo turistično prireditev »Flosarski bal« že precej popestrili. Vedno znova si prizadevajo obiskovalcem ponuditi kaj novega, vendar pa pri tem ostajajo v okviru domačih dejavnosti, dogodkov, ki so tako ali drugače povezani s krajem in ljudmi v njem.

Da pri tem uspejajo, kaže še vedno veliko zanimanje za njihovo prireditev, ki je med tem postala že tradicionalna. Skratka, s časom jo pač osvežijo z novimi prikazi, ki pa so vsi narodopisno zanimivi in spominjajo na že pozabljene dejavnosti domačinov.

Flosarija je bila zelo pestra dejavnost in ni le neposredno delo splava in njegove splavitve. Gre za vrsto dejavnosti, ki so jih nekdanji splavarji opravljali sporedno. Sem spadajo prevozi v južne kraje, kjer se je marsikaj dobro prodalo. No, sedaj smo tam, ko želimo nekaj več povedati.

V dolini so si ljudje na razne načine pomagali preživeti. Treba je vedeti, da obilja na sploh ni bilo. Predvsem siromašno so živeli razni kočarji, ofri in sploh brezdomci. Delo so po odpravi tlačanstva iskali največ v gozdovih, pa tudi tega je bilo premalo za vse več lačnih ust. Zato so ponekod kuhali ogle, drugod so žgali apno. Oboje pa so pogosto prevažali splavarji do Hrvaške in še naprej.

Gobe rastejo

V teku je gobarska sezona, ki bo verjetno v naravo prignala še tako zaprisežene zapečkarje. Gobe so za premnoge strast, ki se ji ni mogoče upreti, lepa bera nabranih gob pa srečnemu najditelju lahko pomeni tudi pomembno uveljavitev v svojem okolju.

Dejstvo je, da je v naši občini veliko gobarjev, ki pa niso med seboj povezani. Že res, da mora gobar o svojih »žlakih« molčati, vendar povezovanje v gobarske družine nudi tudi druge možnosti, kot pa samo seznanjanje drugih ljudi z bogatimi rastišči gob. Zato je Zveza gobarskih družin Slovenije zelo zainteresirana, da se tudi v naši občini ustanovi takšna asociacija. Gobarska društva delujejo že v 29 slovenskih občinah, ki zelo popestrijo proste dneve svojim članom. Dejavnost gobarskih družin je tako razvejana in raznolika, da lahko vsakdo najde v njej svoj interes.

Program tovrstnih društev je sestavljen iz organiziranja ekskurzij v naravo, ki jih popestrijo z določanjem vrst gob, družabnimi srečanji, kulinariko gobjih jedi itd. Organizirajo strokovna predavanja o vrstah gob, o varovanju okolja, o zastrupitvah z gobami in drugih nevarnostih, ki prežijo v gozdu. Gobarji se povezujejo tudi z ribiči, lovci, taborniki, mladino in

drugimi. Nekatera gobarska društva imajo tudi lastne prostore, z nabavo zmrzovalnih skrinj pa so si ustvarili možnost, da gobe potem uporabljajo ob raznih svečanih priložnostih, kot so na primer pogostitev za najstarejše občane, za občne zборе društev, za sindikate in podobno.

Gobarske družine v povezavi z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami preko svojih dobrih poznavalcev gob organizirajo na osnovnih, srednjih in poklicnih šolah predavanja, krožke in naravoslovne dneve. Cilj tovrstnega pouka je vcepiti ljubezen do narave čim mlajšim.

Pomembna dejavnost je tudi organiziranje razstav gob, s čimer je omogočeno množično spoznavanje gob in s tem zmanjševanje možnosti zastrupitev.

Našteli smo le nekaj aktivnosti, s katerimi se gobarske družine širom Slovenije ukvarjajo že vrsto let. Gotovo je tudi v naši občini precej gobarskih entuziastov, ki bi si želeli delovati v takem društvu. Če bi bil dovolj velik interes, bi lahko društvo ustanovili v naši občini, sicer pa imajo gobarji možnost priključitve v bližnja gobarska društva. Podrobnejše informacije lahko dobite na Občinski konferenci SZDL Mozirje (tel. 831-850).

R. P.

Človečnost in živali

Človek ne dokazuje svoje kulturnosti in humanosti le v odnosu do sočloveka, ampak v odnosu do narave nasploh. Predvsem pa izpričujemo to v odnosu do živali in prav v tem pogledu naša družba nikakor ne more biti drugim za vzgled. Kakšnim krutostim so izpostavljene živali med transporti, koliko je pri nas brezobzirno zavrženih domačih živali, koliko je še primerov okrutnega izživiljanja in mučenja živali — tako divjih kot domačih. Smo družba brez ustrezne zakonodaje in kontrole na tem področju, kar pa imajo resnično napredne dežele že zdavnaj dobro urejeno.

Marsikdo tudi dandanes še ni sposoben ali pa noče razumeti, da žival prav tako trpi kot človek, poleg tega pa je prepuščena na milost in nemilost svojemu gospodarju.

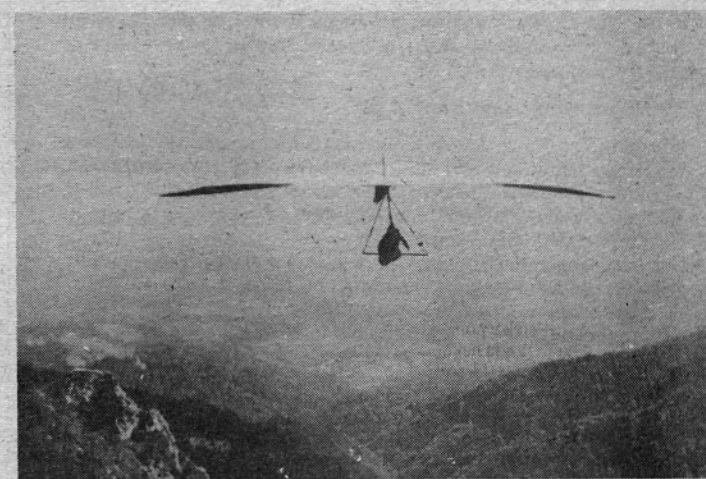
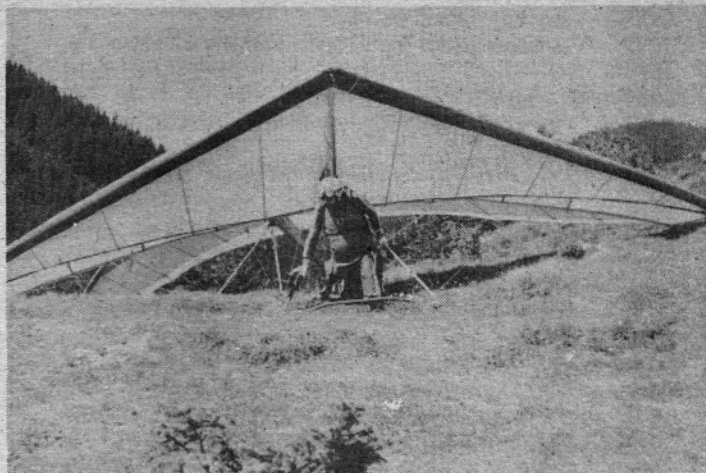
Zelo težko je razumeti tiste, ki imajo pse — čuvaje zato, da bi čuvali in branili njih in njihovo premoženje, z njimi pa okrutno ravnavo. Kako trpijo ob poletni vročini psi, priklenjeni na kratkih verigah, brez možnosti umika v senco in celo brez pitne vode. Ali ni okruten človek, ki privede v poletni vročini psa čuvaja sredi polja zato, da mu varuje pridelke pred divjadjo? Tudi prehranjevanje teh živali, tako poleti, posebno pa še pozimi, je še pogosto neustrezno oz. pomanjkljivo.

Človek, ki je krut do živali, je zmožen biti krut tudi do človeka. Human odnos do živali pa bomo mladini privzgojili starejši le s svojimi vzgledi. Ti pa žal v današnjem času niso vedno takšni, kot bi naj bili!

LUDVIK ES

Poleti zmajarjev z Mozirske planine

Mozirska planina je zelo primerna za podvige zmajarjev. Ob posameznih prireditvah prihajajo tudi cele skupine zmajarjev, saj je za njih pripravljena tudi posebna pista za vzletanje. Za številne obiskovalce Mozirske planine so njihovi poleti pravo doživetje. Ciril Sem je tokrat ujel zmajarjev polet od začetka pa do trenutka, ko le-ta z velike višine gleda na zemljane v dolini.

Vošnjakovi plaketi v dolino

Da se tudi na naših šolah posveča velika pozornost šolskemu varčevanju pove dejstvo, da sta letos kar dva mentorja iz doline prejela Vošnjakovo plaketo, ki jo Ljubljanska banka vsakoletno podeli najprizadenejšim mentorjem, vodjem šolskih hranilnic po šolah svojega območja. Ne gre le za slovensko območje ampak za jugoslovansko, saj delujejo šolske hranilnice tudi v drugih republikah Jugoslavije.

Tako se vsako leto sestanejo mentorji hranilnic, ki delujejo v sestavi Ljubljanske banke na Kolarčevici, tokrat je ta bila 10. junija 1989 v Gozdu Martuljku. Na njej sta torej iz naše doline prejela plaketi Stanka Slapnik z Ljubnega ob Savinji in Aleksander Šterbenk iz Smartnega ob Dreti. Oba

pedagoška delavca že dolga leta vodita to dejavnost in dosežata pri tem nadpovprečne uspehe. Za oba pro svetna delavca je v obrazložitvi z podelitve plakete zapisano, da sta zelo prizadevna in da prenašata varčevalsko kulturo na mladi rod. To je brez dvoma velika zasluga, saj je današnjih časih nezaupanja v dena izrednega pomena opozarjanje, da bi treba z njim drugače ravnati in da b. nekoč še zelo iskan. Gotovo, takšni prizadevanja v teh časih ne najdejo vedno plodnih tal, vendar pa so prazato pomembna, saj, ko bo denar sp. pridobil svojo veljavo, bodo vsi, ki prav dojemajo lažje zmagovali z ostrene razmere, ali bolje normalni razmere v katerih je denar svet vladar.

A. VIDEČNIK

XX. Lučki dan '89

Program prireditev:

Petek, 11. avgusta

- 17.00 — Razstava turističnega krožka v OŠ Luče
- 18.00 — Orgeljski koncert domačinke Simone Moličnik v farni cerkvi
- 19.00 — Mono komedija Polone Vetrh
- 21.00 — Prikaz diaprojektivov iz Himalaje in okoliških hribov na igrišču OŠ

Sobota, 12. avgusta

- 10.00 — Simultanka z veleojstrom Brunom Parmo v OŠ
- 17.00 — Rokometna tekma med domačo ekipo in Ormožem
- 19.30 — Koncert lučkih harmonikašev po vasi
- 20.00 — Vasovanje lučkih pevcev
- 21.00 — Veselica v parku (igrali bodo Fantje vseh vetrov)

Nedelja, 13. avgusta

- 9.00 — Povorka lovcev z rogovskim koncertom in otvoritev lovskega doma
- 9.30 — Tradicionalno sprehajanje od štanta do štanta pod geslom Lučani se pokažemo. Svoje delo bodo prikazovali: predice, citraši, kovači, perice, žagarji, mizarji, kmetje, mlekarji in ostali s spremljajočimi prireditvami.
- 10.00 — Proslavitev farnega patrona s procesijo po vasi kot nekoč
- 12.00 — Prosto in športno plezanje v Igli
- 14.00 — Ohcet s šrango po starem običaju popoldan: petje domačih pevcev po vasi
- 17.00 — Na veseliciem prostoru v parku veselica

Prireditve bo v organizaciji Turističnega društva v sodelovanju z društvi in organizacijami iz Luč.

PRODAJALNA »TAGA«

63342 GORNJI GRAD 80
Tel. 842-123

MK-75 ELMAG

— Z ELEKTROMAGNETNIM POLJEM
V ŽEPU DO ZDRAVJA

Aparat ELMAG MK 75 je elektrobicloški stimulator, ki proizvaja pulzirajoče nizkofrekvenčno magnetno polje, frekvence 2 do 24 Hz. S tem ugodno vpliva na celoten človeški organizem oziroma na ves bolezenski proces:

- glavoboli raznih vzrokov, migrena
- bolečina v vratu, ramenu, hrbtenici, revmatska obolenja
- motnje arterijske in venske cirkulacije, motnje v limfotoku
- bolečine v trebuhu, vnetje prostate, boleče menstruacije, nočno močenje
- nevroze, depresija, vrtoglavica, nespečnost
- zmanjšanje bolečin pri metastazah
- povečanje odpornosti organizma

Aparat je bolnišnično testiran, zato si tudi vi z njim olajšajte bolezen in okrepite zdravje!

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MOZIRJE

(Komisija za reševanje stan. vprašanj delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju)

Na podlagi Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samopravne stanovanjske skupnosti občine Mozirje za obdobje 1986 — 1990, po sklepu komisije za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju in po letnem planu SSS za leto 1989 se razpisuje

NATEČAJ

za posojila za nakup stanovanj v etažni lastnini, za posojila za novogradnje in adaptacije stanovanj v lasti delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju v občini Mozirje.

Natečajna vsota znaša 140.000 din.

Posojilo lahko dobijo delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov in pri njih zaposleni delavci, ki združujejo stanovanjska sredstva pri SSS občine Mozirje.

Na natečaj lahko kandidirajo le interesi, ki izpolnjujejo pogoje namenskega pravilnika in ki predložijo:

- vlogo z opisom stanovanjskih razmer in namen porabe posojila;
- dokazilo o namenskem varčevanju pri banki;
- kupoprodajno pogodbo, če kupujejo stanovanje;
- gradbeno dovoljenje (potrdilo o prigrisatvi del pristojnega občinskega organa, da ni potrebno gradbeno dovoljenje), če gradijo stanovanje oz. stan. hišo ali prenavljajo, z veljavnim predračunom projektanta oz. izvajalca ali nadzornega organa za adaptacijo;
- izjavo o vsoti že pridobljenih bančnih in drugih kreditov za stanovanjski namen;
- podatke o zaposlitvi in dohodku, interesentov v preteklem letu;
- podatke o skupnih dohodkih članov proslilčeve družine v preteklem letu;
- zemljiškoknjižni izpis.

Natečaj za posojilo traja do vključno 15. 8. 1989. Prijave na natečaj prispele po tem datumu, ne bodo upoštevane. Vloge za prigrisitev na natečaj sprejema LB — Temeljna banka Velenje — ekspozitura Mozirje, kjer lahko udeleženci dobijo vsa pojasnila v zvezi z natečajem. Pristojna komisija pri Samoupravni stanovanjski skupnosti bo obravnavala vloge in izvedla ogled bivalnih pogojev interesentov. Udeleženci natečaja bodo, po zaključku natečaja, s sklepom obveščeni o dodelitvi posojila. Ugovore na navedene sklepe bo reševal zbor uporabnikov skupščine SSS.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA
SKUPNOST OBČINE MOZIRJE

Mlada zakonca brez otrok

Rada bi dobila v najem starejšo hišo za dobo enega leta
Možnost stanovanja v Mozirju, Nazarjah, G. Grad, Ljubno.

Ponudba: predplačila dobro plačam.

Tel.: 853-636 od 6. do 7. ure in od 12. do 14. ure.

SLOVENSKE ŽELEZARNE, ŽELEZARNA RAVNE, n. sol. o., RAVNE NA KOROŠKEM

Temeljna organizacija KOVINARSTVO, Ljubno ob Savinji

razpisuje

po sklepu delavskega sveta temeljne organizacije prosta dela in naloge delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODJE FINANČNO RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje, določene z razvidom del in nalog: — višja stopnja izobrazbe ekonomske stroke in 40 mesecev delovnih izkušenj.

K prijavi morajo kandidati priložiti še:

- poročilo o delu, ki so ga opravljali v zadnjih petih letih,
- predloge, kako bodo organizirali delo in ga v mandatnem obdobju vodili.

Primerčnost kandidatov bomo presojali tudi z oceno izvajanja načel politike sistema socialističnega samoupravljanja, oblikovanja in izvajanja politike temeljne organizacije, družbenopolitične aktivnosti, zavzetost pri delu in demokratičnega oblikovanja politike in vodenja.

Kandidati naj pošljejo prijave z zahtevanimi dokazili in podatki v zaprti ovojnici s pripisom »za razpisno komisijo« v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ŽELEZARNA RAVNE, tozd KOVINARSTVO, 63333 Ljubno ob Savinji.

Pravočasne bodo prijave, oddane priporočeno po pošti ali v tajništvo tozd KOVINARSTVO, najpozneje 15. dan po objavi razpisa. Kandidati bodo o izidu razpisa pisno obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri oziroma imenovanju.

»Kadrovska komisija

MERCATOR-Ljubljanske mlekarne

RAZPISUJE kadrovske štipendije za srednji program,

SMER VETERINARSKI TEHNIK

Kandidati naj vloge z dokazilom o vpisu v šolo, pošljejo v 15 dneh od objave na naslov: M-Ljubljanske mlekarne, Ljubljana, Tolstojeva 63. «

CINKARNA CELJE

Metalurško kemična industrija
Odbor za urejanje delovnih razmerij

v TOZD KEMIJA MOZIRJE

objavlja
naslednja prosta dela in naloge:

DN ČISTILKA — 1 izvajalka,
za določen čas 5 mesecev

Pogoji zaasedbo so:
— pomožna delavka
— 6 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
— 2 meseca poizkusnega dela

Delo združujemo za določen čas 5 mesecev. Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih del in nalog v 8 dneh po objavi na naslov:

CINKARNA CELJE, Kidričeva 19, Kadrovska služba, 63000 CELJE.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri v roku 8 dni od dneva sprejetja sklepa o opravljeni izbiri.

Komisija za delovna razmerja

GP »TURIST«

Nazarje

vabi k sodelovanju delavce
za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. VODJA POSLOVNIH ENOT

Pogoji: višja ali srednja strokovna izobrazba gostinske oz. turistične smeri, tri leta delovnih izkušenj, aktivno znanje tujega jezika

2. VODJA GOSTINSKEGA OBRATA (2 delavca)

Pogoji: srednja strokovna izobrazba gostinske smeri, dve leti delovnih izkušenj

3. PRIPRAVA JEDIL

(2 delavca)

Pogoji: KV kuhar, eno leto delovnih izkušenj oz. uspešno opravljen pripravniški izpit

4. STREŽBA JEDIL IN PIJAČ

Pogoji: KV natakar, eno leto delovnih izkušenj oz. uspešno opravljen strokovni izpit

5. SNAŽILKA

Pogoji: NK delavec, ni posebnih pogojev

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni po objavi na naslov: GP »TURIST« Nazarje, 63331 Nazarje, kjer dobijo tudi vse dodatne informacije (831-911). Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 8 dni po poteku roka za prijavo.

Iščem gospodinjso za 4 ure dnevno v dopoldanskem času od ponedeljka do petka tedensko. Plačilo po dogovoru. Pokličite po telefonu na številko 063/831-365.

Pikl Silvestra
Mozirje 64

29. tradicionalni flosarski bal

Ljubno ob Savinji
od 2. — 6. avgusta 1989

Program prireditev:

Sreda, 2. avgusta 1989

20.00 — Ljubezen nam je vsem v pogubo — slovenski film

Četrtek, 3. avgusta

9.00 — Tekmovanje paraplegikov v namiznem tenisu

Petek, 4. avgusta

18.00 — Otvoritev likovne razstave v OŠ Ljubno razstavlja Goran Hrovat

19.00 — Večer domačih godcev, pevcev in folklore s ponudbo domačih jedi in izdelkov domače obrti igra citraš Karli Gradišnik

Sobota, 5. avgusta

- 9.30 — šahovski turnir v Vrbju
- 12.00 — turnir v kegljanju na kegljišču Ermenc
- 18.00 — žganje apnenca pri Atelšek Jožetu na Lučki meji
- 21.00 — večer s flosarji v Vrbju igra ansambel Agropop

Nedelja, 6. avgusta

- 8.00 — budnica z ljudskimi godci skozi trg
- 11.00 — nastop Kinološkega društva Mozirje na Forštu
- 14.30 — slavnostna povorka
- 15.30 — udiranje flosa s flosarskim krstom
- 16.30 — podelitev priznanj za najlepše urejeno hišo z okolico
- 17.00 — večer s flosarji v Vrbju igra ansambel RZ

Vabi Turistično društvo
Ljubno ob Savinji

Flosarski bal so omogočila naslednja podjetja in zasebniki:

BTC Javna skladišča Ljubljana, Cinkarna Celje TOZD Kemija obrat Ljubija, ELKROJ Mozirje, GLIN Nazarje, Gorenje Velenje — MGA Nazarje, Gozdno gospodarstvo Nazarje, ISKRA TOZD Feriti Ljubno, Komunala Mozirje, Ljubljanska banka TB VELENJE, MERCATOR ZKZ MOZIRJE, SAVINJA Mozirje, SMREKA Gornji grad, Skupščina občine Mozirje, Zavarovalnica Triglav, območna skupnost Celje, Železarna Ravne na Koroškem, Železarna Ravne TOZD Kovinarstvo Ljubno

Breznik Franc — bife Luče, Cigale Mirko in Magda — kovinska galanterija Nazarje, Ermenc Slavko — gostilna kegljišče Ljubno, Fašun Andrej — mizarstvo Okonina, Finkšt Miro — prodajalna Mozirje, Finkšt Mojca — pralnica Mozirje, Ikovic Alojz — ključavničarstvo Solčava, Hribernik Jože — pekarna Ljubno, Jamnik Alojz — mizarstvo Radmirje, Jamnik Franc — bife Ljubno, Jeraj Milan — gostilna Okonina, Jernejc Boris — avtoprevoznik Ljubno, Jurjevec Vida — predelava plastike Radmirje, Kamberi Nadni — slaščičarna Ljubno, Krajnc Alojz — ključavničarstvo Ljubno, Kopušar Franc — avtoprevoznik Ljubno, Marovt Jožica — predelava plastike Ljubno, Melanšek Jože — kovinoplastika Mozirje, Melanšek Vanda — termoplastika Mozirje, Murko Alojz — avtomehanik Ljubno, Murko Marija — gostišče Ljubno, Nadlučnik Albin — avtoprevoznik Ljubno, Nadlučnik Franc — avtoprevoznik Radmirje, Napotnik Marija — frizerstvo Ljubno, Naraločnik Bojan — pekarna Ljubno, Orešnik Ana — gostišče Ljubno, Petrin Pavel — ključavničarstvo Mozirje, Pevc-Pukart Alenka — gostišče Ljubno, Podlesnik Zdravko — avtoprevoznik Ljubno, Podkrižnik Marija — gostilna Ljubno, Poličnik Maks — mizarstvo Ljubno, Podpečan Marija — frizerstvo Ljubno, Potočnik Franc — gostilna Ljubno, Rakun Stanislav — avtomehanik Ljubno, Rop Jana — frizerstvo Ljubno, Slapnik Vojko in Igor — pletilstvo Bočna, Smodej Anja — cvetličarna Ljubno, Serbela-Rupnik Marija — urarstvo Ljubno, Storgel Jože — kovinska galanterija Radmirje, Tiršek Anica — gostilna Poljane, Tostovrnik Alojz — avtoprevoznik Ljubno, Ugovšek-Bastl Justina — fotograf Gornji grad, Urlep Darinka — trafika galanterija Nazarje, Valte Stan-ko — tesarstvo Ljubno, Vezočnik Franjo — kovinska galanterija Ljubno, Vitanc Zlatko in Tonika — elektroinštalaterstvo Ljubno, Volovšek Zdravko — mizarstvo Ljubno, Vrtačič Iztok — okrepčevalnica Ljubno, Zaleznik Jana — gostilna Ljubno, Zaleznik Viktor — avtoprevoznik Ljubno, Žunter Maks — avtomehanik Okonina

OBVESTILO

Društvo invalidov Mozirje priredi v soboto dne 12. avgusta izlet na Gorenjsko na relaciji: Mozirje—Kamnik—Crnogrob—Škofja Loka—Dražgoše—Kropa—Brezje—Bled—Kamnik—Mozirje.

Stroški izleta s kosilom 140.000 din, brez kosila pa 90.000 din. Pri prijavi to navedite. Prijavite se pri svojih poverjenikih najpozneje do 1. avgusta.

Prijave in denar sprejemamo samo v pisarni društva in sicer v četrtek 27. julija in v četrtek 3. avgusta od 7. do 11. ure, ter v petek 4. avgusta od 7. do 9. ure.

Izlet bomo priredili le s polno zasedenostjo avtobusa. Prijavite se pravočasno.

Izlet na Štajersko na relaciji Celje—Osankarica—Maribor—Negova—Radenci—Veržej—Ptuj—Celje bomo priredili v soboto dne 7. oktobra, če bo pravočasno dovolj prijav. Ostala pojasnila dobite pri svojih poverjenikih.

Komisija za šport in rekreacijo pri DI Mozirje

Vsakdanjost na mozirskih parkiriščih.

Mozirske prometne pasti

Mozirje je staro naselje in je zato prometno težko obvladljivo. Tako je zaradi zatranosti trga ob konicah avtobusnega prometa izredna gneča. Dalje je nevarno mesto tudi med slaščičarno in Leškovo hišo. Tu moraš biti kar uren, da uideš raznim brezobzirnim voznikom, ki ne upoštevajo omejitve hitrosti. Za tujce pa je to tudi past, saj ne poznajo ožine, ki se nenadoma pojavi pred njimi. Zaradi pomanjkanja parkirnih prostorov so nekateri predeli sploh nepropustni in zelo nevarni, med te sodi tudi prostor pred kulturnim domom. Mnogi ne upoštevajo prepovedi vožnje iz smeri Šmihelske ceste proti domu, tako pride kaj lahko do nesreče. Jasno, da je v starih naseljih nasploh težko urediti promet vzorno, največkrat to sploh ni mogoče.

Naš prosti čas

Vsak človek si najde v nečem srečo in veselje. Otroci zbiramo drobne stvari. Jaz zbiram mehke medvedke. Imam jih že veliko. So vseh vrst: od malih, malo večjih, modrih, rjavih, rdečih, rumenih... Najraje imam medvedka bobnarja, ki sta mi ga prinesla mamica in ati. Zelo čudno sem ga gledala, ko je tako ropotal in se premikal proti meni.

Se vedno sem vesela, kadar dobim mehko, drobno igračo.

Jerneja Marolt
4. a OŠ Mozirje

Moj hobi je ples. Ko sem hodila v drugi razred, sem pričela hoditi k plesni skupini Nezvest. V skupini nas je trideset in smo razdeljeni v malo in veliko Nezvest. Predvsem se ukvarjamo z izraznimi plesi. Nastopali smo že v mnogih krajih.

Najbolj mi je ostal v spominu dogodek iz Laškega, kjer smo dobili prvo nagrado. Komaj čakam sobote, da odidem v naše plesne prostore. V skupini se dobro razumemo in smo prijatelji.

Lidija Grobelnik
5. b OŠ Mozirje

Zelo rad imam rože. Najraje izmed vseh imam kaktuse, ker niso tako zahtevni. Rad imam tudi druge rože. Redno jih zalivam. Če se mami odlomi kakšen kaktus, ga da meni. Tudi pri stari mami dobim rože. Sedaj jih imam že kar veliko. Mama mi je dovolila, da jih imam v dnevni sobi na okenski polici. Zelo rad jih opazujem in sem vesel, če mi lepo rastejo.

Zdravko Budna
5. b OŠ Mozirje

Vendar pa se da marsikaj z dobro voljo in prizadevnostjo narediti bolje. Naj omenimo tu le ogledala, ki so ponekod že dotrajana. Seveda je jasno, da so draga, jasno pa je tudi, da taka kot so ponekod, ne pomenijo izboljšanja prometne varnosti. To gotovo velja za ogledalo pred Diskont trgovino. Na prostoru za upravno stavbo Savinje mnogi vozniki parkirajo, saj je tu tudi nekaj uradov občine. Iz te ozke ulice priti na glavno, pa je prav vratolomno dejanje, ki bi ga lahko omilili z novim ogledalom na oglu Diskonta. Baje so pripravljeni koristniki parkirnega prostora za Savinjo prispevati k nabavi novega. Torej, morda bo z združenimi močmi mogoče odstraniti eno od kritičnih prometnih točk v Mozirju.

A. V.

Ljudje imamo najrazličnejše konjičke: zbiranje nalepk, značk, sponk, znamk. Imamo tudi vedno manj prostega časa, zato sem koristno združila s prijatelji: igram kitaro.

Igranje kitare je seveda obveznost, vendar mi je zelo pri srcu. Hodim v glasbeno šolo. Pri teoriji se učimo note, pesmi in veliko drugih stvari. Neizmerno me veseli, ker notno črtovje berem kot odprto knjigo.

Res je, da igranja še ne obvladam najbolje, toda vaja dela mojstra. Moj hobi zahteva mnogo vztrajnosti, vaje in dobre volje.

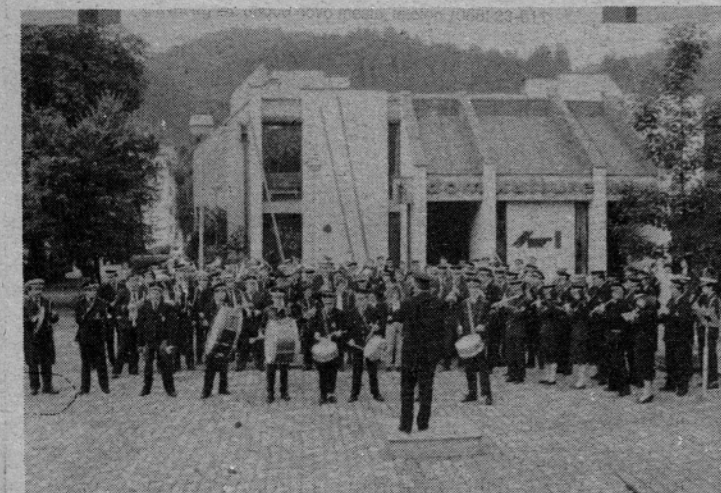
Tina Golob
5. a OŠ Mozirje

Zelo rada poslušam glasbo. Imam veliko kaset z zabavno in resno glasbo. Hodim v glasbeno šolo in igram klavir. Ko vadim, me vsi radi poslušajo, posebno moja muca Pika. So tudi dnevi, ko me prevzame želja po komponiranju. Takrat si izmislim skladnico in jo zapišem. Mama mi pravi, da bo šele prihodnost pokazala, koliko veselja mi lahko prinese ta moj konjiček.

Maja Holeček
5. a OŠ Mozirje

Moj hobi je delo z baterijskimi vložki in žarnicami. Ko pridem iz šole, naredim nalogo in se preoblečem. Nato si pripravim vložek in pričnem delati. Prejšnji teden sem naredil alarmsko lučko. Potreboval sem rdečo barvo, čopič, selotejp, baterijo, žico in žarnico. Ko sem lučko sestavil, sem preizkusil, če deluje. Delovala je in bil sem vesel.

Gregor Mikavžič
5. a OŠ Mozirje

Na skupnem koncertu srečanja pihalnih godb celjskega območja, so v Šoštanju 25. maja proslavili 70-letnico obstoja pihalne godbe Zarja iz Šoštanja. Srečanja se je udeležila tudi Delavska godba Mozirje. Na sliki je »združeni orkester« ob izvajanju programa pred kulturnim domom v Šoštanju.

Ciril Sem

Imate svojo zlato žilo?

Ljudje smo čudna bitja. O glavobolu, želodčnih, srčnih težavah, o krčnih žilah ter o vseh mogočih in nemogočih zdravstvenih tegobah razpravljamo med sabo, letamo k zdravniku. Nerodno pa nam je, če imamo hemoroide ali zlato žilo oziroma kakšne druge težave z zadnjikom ali danko. Mnogi prav zato zaradi hemoroidov molče trpijo bolečine, ki čisto niso prav nič manjše kot, denimo, pri srčnem infarktu. Tako se bolj ali manj uspešno zdravijo sami. Šele ko v straniščni školjki opazijo kri, se prestrašijo.

Kaj so hemoroidi? Hemoroidi ali zlata žila so nekaj, kar je močno podobno krčnim žilam na nogah. Oslabljen žile (v tem primeru vene) odvodnice niso več dovolj prožne, da bi kri naglo potiskale proti srcu. Pri ljudeh, ki imajo težave s hemoroidi, kri v hemoroidnem spletu žil zastaja, pritiska na žilne stene, ki se razvlečejo v žepke ali v nekakšne mehke ali otrdele vosele oziroma gobaste bradavice. Ti vosele oziroma bradavice lahko nastajajo v danki, zadnjem delu debelega črevesja ali rektumu, to so notranji hemoroidi, ali pa pokukajo iz zadnjika ali anusa — to so zunanji hemoroidi.

Ko gre človek na blato, še posebej, če trpi za zapeko, kar je pri ljudeh, ki imajo težave z zlato žilo, zelo pogosto, jih pritisk blata na venec žil, ki so spletene v danki in okoli zadnjika, boli. Ko se človek na stranišču napenja, se stene nategnejo in postanejo vzostne, tkivo okoli zadnjika pa se pogosto vname. Zato morajo ljudje, ki imajo težave s hemoroidi, še posebno skrbno paziti, da imajo redno iztrebljanje.

Najpogostejši in prvi znak hemoroidov je močno srbenje na področju zadnjične odprtine. Nadaljnji razvoj je običajno povezan s pekočim občutkom in lokalnim vnetjem, kar povzroča bolečine in težavno iztrebljanje. Močno razviti hemoroidi pogosto povzročajo krvavitve. Kri je živoredeča. Če imate vse opisane težave, ki se kar naprej ponavljajo, pojdite najprej k splošnemu zdravniku. Če vam ta ne bo mogel pomagati, vas bo poslal k specialistu.

Kako si pomagata sami? Blato mora biti mehko, da olajša iztrebljanje. Zato je treba jesti veliko sadja in zelenjave, piti veliko tekočine (vsaj dva litra na dan), jesti črn kruh, veliko jogurtov, še bolje kislega mleka... Predvsem pa se je treba veliko gibati in ne cele dneve le sedeti in ležati.

Obisk pri Goranu

Že kar navajeni smo, da Goran Horvat preseneča s svojo delovno prizadevnostjo. Ni dolgo tega, ko smo lahko občudovali njegova dela na razstavi v Mozirju in že je spet ves v delu za svojo biblijo v slikah.

Ko smo ga pred časom obiskali, je bilo kaj videti. Goran namreč pripravlja svoje veliko delo Biblijo v 300 slikah. Pravzaprav je s tem že pri kraju. Vemo, da je del teh upodobitev že razstavil, vendar pa želi sedaj dalje! Prizadeva si za knjižno izdajo svojega opusa. Povedal nam je, da je svoja dela ponudil Cankarjevi založbi v Ljubljani, da so predstavniki te hiše že bili pri njem, da so se okvirno pogovarjali o možnostih izdaje v več jezikih in da je sedaj odločitev v njihovih rokah, saj morajo proučiti poslovne možnosti, ki bi utemeljile knjižno izdajo.

Goran Horvat je ob tej priliki povedal, da se pripravlja koledar z njegovimi upodobitvami iz biblije. To bi seveda širši javnosti predstavilo dela, ki jih je z velikim veseljem in prizadevnostjo izlil na platno. Vse to in še mnogo drugega načrtuje mladi in zelo plodovit slikar.

In končno, razgovor z Goranom je vedno neko doživetje, saj je s svojimi pogledi na življenje do kraja človečen in stoji na trdnih tleh. Ob tem pa ne nehno snuje, dela, išče... Bogate misli o človeku, življenju in ljudeh na sploh, plemenitost njegovo likovno dejavnost. Vse to mu daje tudi veliko moč ustvarjanja. In ko govori o tovrstnih književnih predstavah, poudarja, da je podobnih zelo malo, prav slovenske pa sploh ne. Tudi to mu daje navdih in volje v veliki želji, da se še v naših književnih logih pojavi tako veličastna predstavitev biblije.

Ima že kar pravno predstavo dela za katerega si sedaj prizadeva. Knjiga naj bi imela kakih 600 strani. Ima že vrsto slik grafično predstavljenih, te

Priporočljivo je tudi plavanje in savnanje. Prepovedane pa so žgane pijače in ostre začimbe v hrani.

Ljudje smo se navadili, da si pred jedjo ali po mali ali veliki potrebi umijemo roke. Zelo zdravo pa bi bilo, če bi si enako skrbno umivali svoj zadnjik po veliki potrebi. Zaradi umazanega zadnjika se namreč hemoroidi lahko vnamejo. Zato naj imajo ljudje, ki imajo težave s hemoroidi, vedno s sabo vato ali papirnate robčke, da bi se lahko po veliki potrebi umili. Seveda pa morajo pred tem vato ali robček zmočiti.

K hemoroidom so nagnjeni predvsem moški, a hemoroidne gubice okoli zadnjika ima skoraj vsaka ženska, ki je rodila, le da težav nimajo vse. Lahko pa nastanejo. Prav zato je treba paziti, da je iztrebljanje redno. Če kdo nekaj dni ne gre na veliko potrebo, da ga že vse boli in tišči, naj brez zadrege spije odvajalni čaj (na primer: bekunis, seno).

Zdravila za hemoroide uporabljamo vedno po iztrebljanju. Brez recepta se dobita mazilo proti hemoroidom in antihemoroidalia suppositoria, na recept pa mazilo ali svečke doxafen, faktu, delmeson in druga. Mazila ali svečke uporabljamo samo pri zdravljenju, kasneje pa le še, ko se spet pojavijo težave.

Zlata žila se torej ne pozdravi, lahko pa se obolenje tako olajša, da hemoroidov ni čutiti. Kako to dosežemo? Naj še enkrat poudarimo, da to dosežemo predvsem s pravilno prehrano in veliko gibanja!

N. Ž.

podobe kažejo na zanimivost takšne izvedbe.

Vsekakor so delovna prizadevanja mladega slikarja Gorana Horvata zelo spodbudna in dajo slutiti, da bo v svojih načrtih uspel.

A. VIDEČNIK

Knjižnica — hram kulture

Lepa knjiga, ljubezen do nje in knjižničarstvo v povezavi s tem, seveda sodijo h kulturi in dvigu njene splošne ravni. To dokazuje tudi občinska matična knjižnica v Mozirju, ki je lani slavila 15-letnico delovanja. Da je bilo to obdobje zares uspešno dokazuje nekaj podatkov. Na začetku je bilo v knjižnici 800 knjig, konec lanskega decembra jih je bilo že 30.512; v Zgornji Savinjski dolini ima knjižnica devet izposojevalnic, ki se srečujejo z najrazličnejšimi težavami, so pa v Novi Štifti, Gornjem gradu, Šmartnem ob Dreti, Nazarju, Solčavi, Lučah, na Ljubnem, na Rečici, v Šmihelu in v delovni organizaciji Modna konfekcija Elcroj.

Skupno je v knjižnico včlanjenih 22 odstotkov vseh občanov, drugače rečeno 3.600 rednih bralcev, od tega skoraj dve tretjini mladih. Skupaj so si lani izposodili 40.000 knjižnih enot, na člana knjižnice povprečno 11 knjig in na prebivalca občine povprečno dve knjigi in pol, to pa pomeni tudi 19.000 obiskov knjižnice v lanskem letu. Samo lani je knjižnica pridobila 1.729 novih knjižnih enot.

Poleg tega v knjižnici priprav-

Gornjegrajski lokostrelci v akciji

Kar pet reprezentantov

Lokostrelstvo je nedvomno vse bolj priljubljen šport, tako v tekmovalnem kot v rekreativnem smislu. Zato je nekoliko čudno, da so člani lokostrelskega kluba iz Gornjega grada javnosti precej »neznani«, dosega pa izredne rezultate, v športnem pomenu vsekako najboljše od vseh panog v mozirski občini. Pet stalnih članov državne reprezentance je najbrž dovolj zgovoren dokaz za takšno trditve.

Klub so v Gornjem gradu ustanovili pred šestimi leti. Trenutno je v njem 25 aktivnih članov — tekmovalcev. Zelo uspešnih jih je 12, ki nastopajo na tekmovanjih za državno prvenstvo ter v tekmovanju za pokal Alpe Adria in Alpe Adria. Kar šest članov gornjegrajskega kluba je stalnih članov državne reprezentance, ustanovitelj kluba Vojko Colnar pa tudi trener reprezentance. Uspehov je več kot dovolj. Na zadnjem državnem prvenstvu v Postojni so gornjegrajski lokostrelci osvojili kar šest

naslovov, za največji klubski uspeh pa štejejo nastop na lanskem evropskem in svetovnem prvenstvu v italijanskem Bolzanu. Simona Fale je namreč v mladinski konkurenci osvojila tretje mesto, k šestemu mestu jugoslovanske reprezentance pa so največ pripomogli člani lokostrelskega kluba Gornji grad. Ti se sicer udeležujejo vseh tekmovanj, ki so na koledarju lokostrelske zveze, vsako leto pa sami pripravijo večje tekmovanje. Letos bo na vrsti v septembru, poleg jugoslovanskih pa bodo nastopili tudi strelci iz Italije in Avstrije. Povejmo še, da lokostrelci iz Gornjega grada večinoma nastopajo v lovsko-poljski disciplini »hunter field«. Stalni člani državne reprezentance so pri članih Zare Kranjc, pri članicah Marinka Čavničara, pri mladincih Janez Presenčnik, pri mladinkah Simona Fale in pri mladincih v disciplini »fita« Vojko Majko.

J. P.

Veterani so tekmovali

V juniju je bilo na strelišču v Mozirju že tradicionalno strelsko tekmovanje veteranov nad 50 let starosti iz OSO občine Mozirje v streljanju z zračno puško. Organizatorja tekmovanja sta bila Občinska strelska zveza in OSO Mozirje, ki je tudi izvedla tekmovanja pa diplome.

Udeležilo se ga je 25 strelcev iz OSO Mozirje, Nazarje in Rečice/S. Zmagal je KUSTER Vlado iz Mozirja pred KLINAR Ludvikom iz Rečice/S. in PUNGARTNIK Stefanom iz Mozirja. Najboljši trije strelci so prejeli medalje, vsi ostali udeleženci tekmovanja pa diplome.

Po končanem tekmovanju se je razvil prijetno tovariško srečanje in živahna razprava okrog stanja strelskega športa v občini Pokazalo se je, da so starejši strelci še vedno pripravljeni aktivno delati v strelskem športu tudi tam, kjer je strelstvo v tem obdobju že povsem zamrlo kar velja predvsem za Nazarje.

V občini je trenutno največji problem uporabe strelišča za vojaško in MK puško. Te vrste tekmovanj se trenutno ne da izvajati. Prav neverjetno je, da se skorajda sredi Ljubljane gradi novo, moderno strelišče za razdalje do 400 m, v naši občini, ki je terensko tako zelo razgibana pa ne moremo najti ustreznega prostora niti za tekmovanja na razdalji 50 m. Za zainteresirani in odgovorni dejavniki v občini (TO, LO, strelci in lovci) bi morali skupno najti in predlagati ustrešno lokacijo, ki bo ustrezala vsem zahtevam in predpisom, predvsem pa mora biti kar najbolj varna. Zgolj improvizirane rešitve niso dobre in v kolikor se bodo zadeve okrog strelišča še vnaprej reševale kratkoročno se zna zgoditi, da bo strelski šport ki je tudi velikega pomena za SLO povsem zamrl.

J. P.

B. K.

Računalništvo je v osnovnih šolah že več let zelo pomembna in privlačna interesna dejavnost, seveda pa marsikje ni za to ustreznih prostorov, zato draga je tudi tehnična oprema. Tudi na mozirski šoli že več let deluje računalniški krožek, ki ga vodi mentorica Darinka Marinc in Jani Pahovnik. V tem šolskem letu je bilo v krožek vključenih 17 učencev.

»Nova doba« o naši dolini

Tokrat preberimo nekaj vesti iz tega celjskega časopisa, ki jih najdemo v letniku 1921. Tako je številka 52 tega glasila objavila obsežno poročilo o obiskanih naših planinskih postojank. Zapisano je med drugim, tudi nekaj o naših planinskih kočah.

Gornjegrajska koča na Menini da je požgana od »zlobne roke«. Da je ostala le omra, ki so jo pravočasno prenesli v neko pastirsko kočo.

Koča na Raduhi smo dali za silo popraviti, vendar je brez inventarja. Letos dobi železno peč iz Lučke koče, ki služi za naprej samo za vedrenje.

Kočekova koča se je rabila le ob priliki maše v kapelici in včasih so tam spali dijaki, kadar je koča na Korošici prenapolnjena. Iz tega namena bi bilo dobro, ako bi se opremila z več ležišči, dokler ne bode koča na Korošici povečana.

Mozirska koča na Golteh je bila precej dobro obiskana. Število turistov se ni dalo dognati, ker je bila spominjska knjižnica ukradena. Ta koča bode letos povečana po načrtu, narejenem od načelnika, Mozirjani pa bodo večinoma zgradbo sami financirali. Ko bode koča povečana in oskrbovana, je pričakovati, da bo dobro obiskovana, zlasti od celjskih turistov. To, da se tudi v planinah kaj ukrade, se boja tudi danes pripeti, celo razne kontrole štampljke po transverzalah so dandanašnji žrtve prevelike zbirateljske vneme nekaterih pohodnikov...

Najvažnejša podružnična zgradba (mišljeno Savinjska podružnica SPD, op. A. V.) je Frischaufov dom na Okreščju, ki je bil oskrbovan skozi tri mesece. Vseh obiskovalcev je bilo 801, od teh je bilo 713 Slovencev, 75 Nemcev, 10 Hrvatov, 1 Čeh, 1 Srb in 1 Rus. Glede planinskih društev je bilo članov SPD 404, HPD 10 in 7 članov avstrijskega Alpenvereina. Nečlanov torej kar 380, kar kaže, da se jih mnogo še ne zaveda važnosti planinskih društev, ki bi radi samo uživali njih dobrote, ne pa jih podpirali. Vso opremo in shranjevanje inventarja je poskrbel, kakor prejšnja leta, Ant.

Zgornjesavinjski odbor Slovenske Kmečke zveze in Aktiv mladih zadrudnikov iz Gornjega grada organizirata

SREČANJE KMEČKIH DRUŽIN

na Menini planini, pri planinskem domu. Srečanje bo zadnje nedeljo v juliju, torej

30. 7. 1989, s pričetkom ob 10. uri

Srečanja se bodo udeležili tudi predstavniki Slovenske Kmečke zveze, Kmetijske zadruge, Gozdnega gospodarstva in občine Mozirje. Za pijačo in zabavo bodo poskrbeli mladi zadrudniki, za jedajo in prevoz poskrbite udeleženci sami. Posebej vabimo domače pevce in muzikante. Srečanje je namenjeno predvsem sprostitvi po vsakodnevnih obveznostih in sproščenemu pogovoru na svežem planinskem zraku.

Herle iz Solčave, za kar mu gre srčna hvala...« Nato sledi še obsežno poročilo o prizadevanjih Savinjske podružnice SPD za ureditev koč in poti. In končno poročilo o darilih planinskemu društvu »Za inventar naših koč smo dobili nekaj daril. Lekarnar Vojko Arko v Celju je podaril za Frischaufov dom zdravila, trgovec J. Koenig v Celju pa dve šahovi igri...«. Zaključni pa še z vestjo, da si društvo (SPD) prizadeva urediti vodniško službo in so v te namene v Lučah imenovali Ignaca Rozca in Franca Ložekarja, dočim so v Solčavi pritegnili k temu Ivana Prodrička.

Na Štajerskem je med obema vojnama izhajal tudi časopis »Slovenski gospodar«. Ta je v številki 12. 10. 1932 poročal tudi o kulturni dejavnosti v Radmirju. Takole je zapisano: »Sv. Francisek v Savinjski dolini. Tudi naše prosvetno društvo je s skromno prireditvijo počastilo spomin 70 letnice Slomškove. Ni bila sicer to tako slovesna proslava, vsaj na zunaj ne, kakor je bila ona pred 20 leti, ko smo praznovali 50 letnico Slomškove smrti. O Slomšku nam je tokrat govoril g. dr. Honjcek, fantje in dekleta pa so predstavljali »Divjega lovca«. Jedro naše letošnje proslave, ki se je vršila dne 25. septembra, je poleg deklaracij bil govor, katerega je imel naš rojak ter bivši sreski šolski nadzornik g. Franc Lužnik. S krepko besedo je med prav živahnim pritrjevanjem poslušalcev ob zaključku svojega govora poudaril, da hočemo načelom, katere je tako vneto širil slavni naš vladika, ostati zvesti vsikdar. Pevski zbor je bilo še nekaj za smeh, so poskrbeli naši fantje, ki so s sodelovanjem gđc. Tončke K. vprizorili »Kovačevega študenta«. Med odmore so se oglasili še tudi tamburaši. Udeležba od strani domačinov bi lahko bila večja! Pohvalno pa moramo omeniti, a so se udeležili v lepem številu Ljubenci z g. kaplanom Babšekom, ter Gornjegrajski z g. župnikom Slandrom.« Mislim, da ta sestavek veliko pove. Predvsem pa to, da je v takratnem malem kraju bilo kulturno delo zelo pestro in bogato. Znano je, da so domačini bili zelo dobri pevci, tamburaši in igralci. Seveda je veliko takšnemu vzdušju pripomogla takratna šola, saj so bili učitelji zelo dejavni tudi v pogledu delovanja v društvih.

A. VIDEČNIK

Naši fantje na Kreti

V zadnji številki našega glasila sem pisal o najdbi zanimivega pisma v predelu nad Ljubnim. V njem piše takratni avstrijski vojak o tegobah, ki jih preživlja »na Turškem« in navaja kraj bivanja Suda na Kreti. Vsebinska me je navdala z željo, da stvar поблиže osvetlim.

Kraj SUDA in reka z enakim imenom sta v Rusiji, severno od Moskve, ali bolj natančno, ob jezera »Rybinskoje vodohranilišče«. Je pa na Kreti tudi kraj, ki se grško piše Soudha, izgovori pa Suda. Tam je še sedaj veliko vojaško oporišče in je očitno bilo že v času, ko je Ljubenc pisal domov tisto pismo, ki mi ga je prinesel planinec Jože Nerat iz Mozirja.

Seveda je vse to le iskanje pravega mesta bivanja takratnih pripadnikov pehotnega polka 87, ki je sicer bil v Celju in na dlani je, da so številni vojaški obvezniki iz naše doline služili v njem. Kaj je delal bataljon tega polka na Kreti leta 1897 je sedaj vprašanje.

Avstrijski vojaški arhiv na Dunaju mi je prijazno odgovoril na moje vprašanje. Poslali pa so mi tudi kopije nekaterih vojaških listin, ki pojasnjujejo navzočnost naših fantov na Kreti. V času nenehnih vojn proti tiraniji turškega cesarstva, že leta 1866 so Turki na Kreti v krvi zadušili upor grških osvobodilnih gibanj. Seveda je vrenje med ljudstvom grške pripadnosti povsod ostalo živo. Leta 1897 je zato prišlo do ukrepanja vevsil, ki so odločile sicer turško nadoblast na Kreti, so pa hkrati poslane tja mednarodne oborožene sile, ki naj bi nadzorovale premirje med Turki in Grki. Takratna Avstro-Ogrska država je sodila med velesile in je zato pri tej vojaški intervenciji sodelovala s svojimi vojaškimi enotami.

Iz listin pa je razviden potek tega dogajanja. Z brzojavom 9. marca 1897 določi cesar Franc Josip sodelovanje 2. bataljona pehotnega polka št. 87 na Kreti.

23. marca tega leta sporoča poveljstvo celjskega polka, da bo torej določena enota v polnem sestvu (vojnem) pripravljena za prevoz na Kreto iz luke Trst. Zanimiva je vsebina brzojava v katerem sporočajo zakaj so se odločili za celjski bataljon. Tega je namreč vodil polkovnik Gumzek (ali Guzek), ki govori odlično francosko in vsaj za silo tudi turško. Prav verjetno je, da gre za častnika slovenskega rodu, morda z imenom Guček. To lahko domnevamo, ker so višji častniki v stari avstrijski armadi morali obvladati jezik narodnosti vojakov enote, ki so ji poveljevali. Znano je, da je bil pehotni polk št. 87 v pretežni večini sestavljen iz Slovencev. V zgodovini polkov stare Avstrije so navedeni tudi častni naslovi, ki so jih zaslužni polki nosili. Za celjskega je veljalo da je bil označen kot »železni« (Eisern). Iz tega spet sklepamo, da je ta slovenski polk spadal med »elitne« v avstro-ogrski armadi. Kot navajajo v brzojavu, je polkovnik bil neporočen, kar pomeni, da so pričakovali tam na Kreti življenjske nevarnosti za svoje vojaštvo. Že 29. marca 1897 poroča C. — Kr. vojno poveljstvo na Kreti, da je pričakovani bataljon prisel z ladjo Elektra, spremljala pa jo je vojna ladja Tiger. V istem sporočilu poroča poveljstvo, da je trdnjava Suda že zasedena po mednarodnih četah.

Iz listin je dalje razvidno, da so za enoto, ki je bila namenjena kot del mednarodnih mirovnih sil na Kreti odbrali posebno sposobno moštvo. Da pa je to bilo mogoče, so vpoklicali določene skupine rezervistov.

Sedaj je razumljivo pisanje našega Ljubenca, da je tam doli na »Turškem« zelo vroče in da »se koljejo, kadar le pridejo skupaj«. Seveda si kaj lahko zamislimo, da Grki, pripadniki osvobodilnega gibanja niso izbirali niti sredstev niti načina, da bi Kreto pridobili za svojo deželo.

A. VIDEČNIK

Mozirski pevski zbor okoli leta 1938. Vodil ga je Štefan Skornšek.

Veterinarsko dežurstvo

17. 7. do 23. 7. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-1-2
24. 7. do 30. 7. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
31. 7. do 6. 8. Sturm Bojan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-017, 857-722
7. 8. do 13. 8. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
14. 8. do 20. 8. Sturm Bojana, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-017, 857-722
21. 8. do 27. 8. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112

Dežurna služba Elektro Celje Nadzorništvo Nazarje za mesec avgust 89

Od 31. 7. do 6. 8. 1989 Tratin Franc, Pusto polje, tel. 831-263
Od 7. 8. do 13. 8. 1989 Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 14. 8. do 20. 8. 1989 Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
Od 21. 8. do 27. 8. 1989 Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
Od 28. 8. do 3. 9. 1989 Tratin Franc, Pusto polje, tel. 831-263
V slučaju kakšnih sprememb pokličite Elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite vse potrebne informacije.

Kino »Dom« Mozirje v avgustu

3. KAJ DELAŠ NOCOJ — jugoslovanski film — drama
Glavne vloge: Dragan Jovanović, Ružica Sokić
5., 6. ZLATI FANT — ameriški film — avanturistični
Glavne vloge: Eddie Murphy, Charlotte Lewis
10. BERLINSKA AFERA — ameriško/italijanski film — drama
Glavne vloge: Gudrun Landgrebe, Mio Takaki
12., 13. SOBA Z RAZGLEDOM — angleški film — ljubezenski
Glavne vloge: Maggie Smith, Denholm Elliot
17. ODPADNIK — jugoslovanski film — psihološka drama
Glavne vloge: Mario Selih, Anja Rupel, Rade Serbedžija
19., 20. ZADNJI KITAJSKI CESAR — ameriško/italijanski film — zgod. drama
Glavne vloge:
24. ČRNA VDOVA — ameriški film — triler
Glavne vloge: Debra Winger, Dennis Hopper
26., 27. PREDATOR — ameriški film — znanst.-fantastični film
Glavne vloge: Arnold Schwarzenegger, Carl Weathers
31. POTEPUH IZ BEVERLY HILLSA — ameriški film — komedija
Glavne vloge: Nick Nolte, Richard Dreyfuss, Bette Midler

Kino »Jelka« Nazarje v avgustu

2. GREŠNA NUNA, italijanski film — erotika
5.—6. PONORELI VLAK, ameriški film — triler
9. CIVILNA PATROLA, ameriški film — akcijski-kriminalka
12.—13. POLICAJ št. 1, ameriški film — akcijski
16. ZASTRUPLENKA, ameriški film — akcijski
19.—20. BAD SPENCER V AKCIJI, italijanski film — spektakel-komedija
23. STROJ ZA UBIJANJE, kanadski film — akcijski
26.—27. MAŠČEVALEC, ameriški film — kriminalka
30. STRASTNA JULIJA, italijanski film — erotika

Kino Ljubno v avgustu

1. VIII. PROFESIJA KOMANDOS — ameriški akcijski film
2.—3. VIII. LJUBEZEN NAM JE VSEM V POGUBO — domači film
8. VIII. KO UDARI TAEKWONDO — hongkongski akcijski film
12.—13. VIII. NORA ČETRTRA MISLIJA — avstralski akcijski film
15. VIII. TEKMA S SMRTJO
19.—20. VIII. POLICIJSKA AKADEMIJA II. — ameriški film, komedija
22. VIII. KARATE KID II. — ameriški avanturistični film
25. VIII. ROSEMARIE — erotski film, NOČNI KINO
26.—27. VIII. RAIN MAN — DEŽEVNI ČLOVEK, ameriški film, drama

Matična kronika za mesec junij 1989

POROKE: Funtek Jurij, star 35 let iz Podvolovljeka 5 in Nadlučnik Franciška, stara 33 let iz Krnice 31; Piliš Anton, star 24 let iz Vojnika in Orešnik Ana, stara 23 let iz Savine 54; Praznik Marjan, star 26 let iz Kongskega vrha 24 in Detmar Stanislava, stara 26 let iz Primoža pri Ljubnem 78; Požarnik Branislav, star 23 let iz Bočne 109 in Pustoslemšek Olga, stara 20 let iz Tera 68; Debeljak Franc, star 24 let iz Zg. Pobrežja 30 in Weiss Katarina, stara 23 let iz Sp. Kraš 17; Zagar Oto, star 26 let iz Vrbja 79, Zalec in Sever Danica, stara 31 let iz Nazarij 69; Mavrič Stanko, star 25 let iz Nizke 38 in Budna Sonja, stara 22 let iz Nizke 38; Lužnik Alojz, star 48 let iz Grubovlj 25 in Storgelj Ivanka, stara 54 let iz Radmirja 91; Jeraj Milan, star 26 let iz Ljubnega ob Savinji 36 in Gostečnik Anica, stara 29 let iz Radegunde 38; Moličnik Mirko, star 42 let iz Sentjanža 53 in Tlakar Nada, stara 26 let iz Sentjanža 53; Zagar Sašo, star 29 let iz Mozirja, Na Marofu 43 in Zdošek Lidija, stara 24 let iz Mozirja, Na Marofu 43; Acman Alojz, star 24 let iz Mozirja, Dobroveljska ul. 17 in Trogar Karmen, stara 20 let iz Mozirja, Savinjska cesta 16.
SMRTI: Veble Jozefa, stara 90 let iz Pustega polja 23/a, Robida Anton, star 71 let iz Rovta pod Menino 10, Poljanšek Ivan, star 88 let iz Rovta pod Menino 29, Jaklič Franciška, stara 85 let iz Dobrovlja pri Mozirju 5, Petrin Maksimiljan, star 90 let iz Mozirja, Na Trgu 2, Bergelez Lucija, stara 83 let iz Radmirja 69, Plaznik Avguštin, star 67 let iz Primoža pri Ljubnem 7, Zajc Franciška, stara 80 let iz Rečice ob Savinji 45.

Nove knjige v občinski matični knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Jesih, M.: Premi govor (drame) Doinas, S. A.: Pesem kot zmogovita srečka, Cankar, I.: Podobe iz življenja in sanj, Zidar, P.: Menetekel, Senčar, A.: To sem jaz, jaz sem Anka, Forjančič-Rankel: V senci sojenice, Zagorčnik, F.: Obsedno stanje, Collins, L.: Greh, Archer, J.: Prvi med enakimi, Friedman, M.: Beneška maska, Bayley, D.: Opijska sled, Peters, E.: Dekle v zrcalu, Shute, N.: Mesto kot Alice, Paasalinna, A.: Rešitelj Surunen, Drakulić, S.: Hologrami strahu, Van Herk, A.: Judith, Collins, J.: Lucky, Tomizla, F.: Materada.

II. STROKOVNA LITERATURA: Kako rešiti gozdove, Cvetje, Rotar, B.: Pismo iz mojega bantustana, Crosb, P.: Kakovost je zastoj, Stecher, R.: Sporočilo gora, Boršavlič-Tomišič: Veneti, Ripel: Zvezdna magija, Atlas Ljubljane: karte, vodniki, informacije, Prijatelj, A.: Kako in kam na dopust, Naravna in kulturna dediščina ter njeno varovanje, Krese, M.: Hidroponika, Šutel, A.: Domače žganje, Husserl, E.: Kriza evropskega človeštva in filozofije, Heidegger, M.: O vprašanju biti, Schiffer, Kamini in lončene peči, Böse, K. N.: Vodnjaki, kapnice, žlebovi.

III. MLADINSKA LITERATURA: Rupel, D.: Zgodba o času, Jukuč, B.: Vrtec z jabolk, Enciklopedija vprašanj in odgovorov.

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SZDL občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rajko Pintar — Tajnica urednika Mija Pavlin — Fotograf-ska priprava Ciril Sem — Uredništvo in uprava: OK SZDL Mozirje, telefon (063) 831-850 — Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka: 52810-678-54000 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavke, filmi in prelom DIC, toz Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421/172 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Znamenitosti Solčave Janeza Janca

Tokrat je pred nami zadnji del odlomka delca, ki ga je nekdanji solčavski župnik Janez Janc leta 1877 objavil v planinskem vodniku Johanna Frischaufa Savinjske Alpe (izšel je v nemščini na Dunaju). Nazadnje je govoril o obsednem stanju v Solčavi, ki se je začelo 20. decembra 1851 in je trajalo do zadnjega decembra, torej dobrih deset dni. Janc kot priča dogajanja v tistih dneh upiranje Solčavanov oblastem sicer obsoja, po svoje pa je do njih tudi razumevajoč, še posebej v temle delu.

Pravično in primerno bi bilo, da bi tiste fante, ki se niso hoteli pokoriti zakonu, kaznovali z zasluženjo kaznijo, in s tem preprečili vsako bodočo neposlušnost in vsakršno upornost nasproti vojski. Toda ne smemo zameriti tistim, ki mislijo, da je bilo strahovanje deloma preveč ostro, in ki si ne želijo več doživeti bede obleganja! Kajti če je poleg vsega ostalega bilo treba gledati, kako so bili moški od blizu in daleč, med njimi tudi nedolžni starčki, ki so živeli več ur oddaljeni od kraja

spopada in sploh niso mogli vedeti za zloglasni atentat, zaprti v celi in stisnjeni kot sardine, in ki jim je bilo le skrivaj in z veliko nevarnostjo mogoče dajati skoz okno kruh ali sicer kako živilo, in kako so te moške, ki povečini niso bili na slabem glasu, z rokami, zvezanimi na hrbtu, v velikem številu enega za drugim, povezane z verigo in v strupenem mrazu po ozki gazi — kot ubože v Sibiriji — gonili čez visoke gore v daljino Kaplo pred preiskovalce, kjer so jih tamkajšnji žandarji indentificirali, na poti pa si niso mogli čistiti ledeno mrzlega in ponečejjenega obraza — če je torej bilo treba gledati vse to, potem bi le brezsrčni in tisti, ki tajni vsakršno človeško sočutje, opazoval to ravnanje brez potočenih solz.

Za pomiritev morebitnih popotnikov skozi Solčavo

Kakor so že bili imenovani atentatorji graje vredni in so si za služili kazni, pa lahko rečemo (in tudi moramo reči), da niso bili nikakršni tatovi, klateži ali nevarni ljudje; razen velike napake — nepokorščine vojaškim dolž-

nostim — jim ni mogoče nasprotovati pregreškov in prestopkov, kaj šele hudodelstva (1). Tudi naploh sta oseba ali premoženje le redkokje ogrožena tako malo kot ravno v Solčavi, ki se marsikateremu popotniku zdi divja in grozljiva.

Zato, turisti, le veselo in urno, brez skrbi zase, za lastno varnost in možno stopite v divje romantične doline in med sive gore štajerske Švice — Solčave! Rinka, Ojstrica, Raduha in Olševa že gledajo prav prijazno na vas in trdno in odločno svarijo vse tiste, ki prebivajo med njimi, pred vsakršnim zločinom nad vami, in to v besedi in dejanju.

OPOMBA: (1) Opomba Johanna Frischaufa: »Z uvedbo splošne vojaške obveznosti s komaj triletnim služenjem je tu izginilo vsakršno upiranje vojaški obveznosti.«

Pisanje Janeza Janca, župnika v Solčavi v letih 1847-1881, je dragocen prispevek za Frischaufovo knjigo, saj iz njegovih Znamenitosti Solčavc izvemo za glavne pomembnosti, ki jih je mogoče videti v Solčavi in okoli-

(5. del)

ci. Še posebej pozornosti vredno je neposredno poročilo o vojaški zasedbi Solčave, lahko pa si mislimo, kako je ta zapis deloval na nemško beroče bralstvo, ki je do tistega časa poznalo Solčavo le kot »največje razbojniško gnezdo Nemčije«. (Priznati je treba: tudi negativna reklama je navsezadnje reklama.) Tako je treba izreči Jancu in Frischaufu priznanje, da sta posvetila z lučjo na ta temni dogodek v solčavski zgodovini. (Vzporednice z izrednimi ali posebnimi — kdo bi vedel, če ne ve predsedstvo SFR Jugoslavije? — ukrepi na Kosovu so očitne. Le človek Jančevega kova bi tudi o njih znal reči pravo besedo, ki bi ji zgodovina verjela.)

Kolikor mi je znano, izpod Jančevega peresa ni prišlo kaj več, kar je škoda, vendar pa spet ne tolikšna, da bi zaradi tega žalovali. To, kar nam je ostalo, pa moramo poznati kot pričevanje — sploh zdaj, ko je prevedeno v slovenščino.

Uvod, prevod, opombe in beseda za konec
PETER WEISS